

EXPERTÍZNE ŠTÚDIE EÚ SAV

2

Vladimír Kvetan a kol.

**Aktualizovaná prognóza vývoja
sociálno-ekonomickej situácie
vo vybraných okresoch SR do roku 2013**

(prípady Lučenec a Bratislava)

Edícia EXPERTÍZNE ŠTÚDIE prináša výskumné, analytické, prognostické práce vypracované na základe objednávky, resp. dohody so zadávateľom a publikujú sa na základe jeho výslovného súhlasu.

VEDÚCI AUTORSKÉHO KOLEKTÍVU

Ing. Vladimír Kvetan

AUTORI

Ing. Vladimír Kvetan (kap. 2)

Ing. Karol Morvay, PhD. (kap. 3)

Ing. Martin Mlýnek (kap. 4.1)

Ing. Marek Radvanský (kap. 4.2)

Práca bola vypracovaná v rámci projektu EQUAL č. ITMS 15110100006 „Metodika identifikácie a prognostiky možných smerov vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti a analýzy možných riešení pre zvládnutie týchto trendov s cieľom zefektívnenia aktívnej politiky trhu prác“.

Prácu prevzalo a s jej publikovaním súhlasilo Občianske združenie Inštitút zamestnanosti, zodpovedné za projekt EQUAL.

Za obsah a jazykovú úroveň zodpovedajú autori.

Technické spracovanie: Hajnalka Dejová

Ekonomický ústav SAV, Šancová 56, 811 01 Bratislava, www.ekonom.sav.sk

KONTAKT: viliam.palenik@savba.sk, tel. 52 49 70 53/140

© Ekonomický ústav SAV, Bratislava 2006

Obsah

Úvod.....	4
1. Tendencie vývoja ekonomického prostredia SR v roku 2005	6
2. Predpoklady budúceho vývoja vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia.....	10
3. Prognóza vývoja na roky 2001 až 2013	12
3.1 Inflácia	12
3.2 Trh práce a mzdy	13
4. Prognóza vývoja jednotlivých krajov Slovenska na úrovni NUTS II	21
4.1 Východiskový stav v krajoch NUTS II.....	21
4.2 Predpoklady o budúcom vývoji v regiónoch NUTS II.....	24
4.3 Prognóza socio-ekonomického vývoja v regiónoch NUTS II do roku 2013.....	26
4.3.1 HDP	26
4.3.2 Trh práce.....	27
5. Prognóza socio-ekonomickej situácie v regiónoch Bratislava – mesto a Lučenec ...	30
5.1 Základná charakteristika regiónov	30
5.1.1 Bratislava	30
5.1.2 Lučenec.....	32
5.2 Niektoré špecifiká trhov práce v Bratislave a Lučenci	37
5.3 Zhodnotenie potenciálu rozvoja regiónov	39
5.3.1 Bratislava	39
5.3.2 Lučenec.....	40
5.4 Prognóza vývoja socio-ekonomického vývoja v regiónoch	40
5.4.1 Bratislava	40
5.4.2 Lučenec.....	42
Literatúra.....	44
Príloha 1 – Prognóza vývoja ekonomiky SRna roky 2006 – 2013	45
Príloha 2 – Prognóza vývoja na roky2006 – 2013 v členení na NUTS II	47
Príloha 3 – Prognóza vývoja v Bratislavskoma Banskobystrickom kraji	55

Úvod

Obsahom tejto práce je dlhodobá prognóza vývoja makroekonomických ukazovateľov pre Slovensko a jeho regióny v členení na NUTS II, ako aj prognóza vývojev kľúčových regiónov Slovenska. Kolektív autorov vychádzal zo svojich doterajších ekonometrických prác týkajúcich sa makroekonomického vývoja SR.

Prognóza makroekonomického vývoja vznikla použitím ekonometrického modelu ECM-ISWE06Q1, ktorý bol kolektívom autorov zostavený v rámci projektu Vega číslo 2/6052/6 (Možnosti a obmedzenia modelovania ekonomického vývoja SR ako možný prístup k verifikácii vedeckých hypotéz). Tento model slúži ako nevyhnutný podklad pre realizáciu regionálnych analýz a prognóz. Čiastkové prognózy pre úplnosť uvádzame v Prílohe 1, i keď tieto neboli súčasťou zadania. Ako dátová základňa pre tento model boli použité štvrťročné ukazovatele vývoja reálnej ekonomiky, verejných financií, ako aj ukazovatele menového vývoja od prvého štvrťroku 1993 po štvrtý štvrťrok 2005. Model obsahuje 29 regresných rovníc, 54 hlavných endogénnych premenných a 14 exogénnych premenných. Základná štruktúra modelu vychádza z predchádzajúceho modelu ECM-ISWE04Q1 (Ďuraš, J. – Kvetan, V. – Ondko, P. – Páleník, V., 2004) a ECM-ISWE05q1.

Prognóza regionálneho vývoja vznikla na základe použitia kombinácie ekonometrických a expertných prístupov. Základné exogénne premenné regionálneho modelu vyplývali z prognózy vývoja ekonomiky SR. Ako dátová základňa pre model boli použité dostupné ročné ukazovatele vývoja socio-ekonomickej situácie v regiónoch SR reálnej ekonomiky poskytovanej ŠÚSR.

Obsahom prvej časti práce je popis doterajších tendencií vývoja kľúčových parametrov ekonomického vývoja a ich vzájomných súvislostí. Druhá časť je venovaná východiskám a predpokladom prognózy, vo forme najpravdepodobnejšieho vývoja vnútorného a vonkajšieho ekonomického prostredia. Pri jej tvorbe boli zohľadnené predpoklady o vývoj regulovaných cien v rozsahu uvedenom v Menovom programe NBS do roku 2008, vývoj deficitu verejných financií bol uvažovaný s ohľadom na ciele Konvergenčného programu Slovenska a pri demografickom vývoji bola použitá predikcia Výskumného demografického centra v Bratislave. V nadväzujúcej časti sú uvedené hlavné výsledky prognózy na roky 2005 až 2013, ktoré boli získané simuláciou modelu ECM-ISWE05Q1 pri daných východiskách a predpokladoch. Podrobné výsledky prognózy sú zachytené v tabuľkovej prílohe (viď Príloha 1).

Popisu vývoja regiónov Slovenska na úrovni NUTS II – Bratislavský kraj, Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko je venovaná štvrtá kapitola. Bude v nej popísaný doterajší socio-ekonomický vývoj, kľúčové slabé a silné miesta pre rozvoj jednotlivých regiónov a prognóza ich ďalšieho vývoja. Budú tiež charakterizované hlavné príčiny disparít, pričom budú načrtnuté možnosti ich znižovania. Šiesta časť je venovaná východiskovým stavom a prognóze vývoja v kľúčových regiónoch pre tento projekt – okresu Lučenec a mestu Bratislava.

Podrobné výsledky krajských prognóz na úrovni NUTS II a prognóz obsahuje Príloha 2. Prognóza pre kľúčové regióny obsahuje Príloha 3.

Táto práca je výsledkom riešenia tretej a štvrtej etapy projektu EQUAL číslo 15110100009 – Metodika identifikácie a prognostiky možných smerov vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti a analýzy možných riešení pre zvládnutie týchto trendov s cieľom zefektívnenia aktívnej politiky trhu práce.

1. TENDENCIE VÝVOJA EKONOMICKÉHO PROSTREDIA SR V ROKU 2005

Na slovenskú ekonomiku pôsobili stimulujúco v roku 2005 efekty reforiem daňového systému, trhu práce a verejných financií. Práve spomenuté reformy spolu so zachovanou politickou stabilitou zvýšili príťažlivosť Slovenska najmä v oblasti vhodnej na prílev priamych zahraničných investícií. Prejavilo sa to zvýšením stupňa hodnotenia Slovenska ratingovými agentúrami až na úroveň investičného pásma. V roku 2005 pokračovala vládna koalícia v napĺňaní reformných zámerov stanovených vo vládnom programe, ale pristúpila aj k takzvanému dolad'ovaniu reforiem. V centre pozornosti boli najmä úpravy dôchodkovej reformy, sociálneho systému, legislatívy v oblasti zdravotníctva, uskutočnenie fiškálnej decentralizácie, a pokračujúcej reformy verejných financií. Významným krokom z hľadiska prijatia spoločnej európskej meny a vstupu do Hospodárskej a menovej Únie bolo pristúpenie k mechanizmu ERM II. Vstup do mechanizmu výmenných kurzov bol uskutočnený skôr ako bolo pôvodne plánované. Hlavným dôvodom pre vstup SR do ERM bola obava z možnej zmeny hospodárskej politiky po parlamentných voľbách v roku 2006 a s tým spojených možných dopadov.

Vývoj domáceho dopytu a HDP

V roku 2004 sa ekonomika SR vrátila do situácie, kde rast HDP je dosahovaný vďaka rastu domáceho dopytu. Na 5,4 % raste HDP sa domáci dopyt podieľal 5,4 bodmi a čistý vývoz -0,8 bodmi. V roku 2005 bol taktiež hlavným motorom ekonomického rastu domáci dopyt, predovšetkým rast konečnej spotreby a tvorby hrubého kapitálu. Hrubý domáci produkt vzrástol reálne o 6,1 %.

V rámci vývoja celkovej konečnej spotreby vzrástla spotreba domácností reálne o 7,5 % a spotreba verejnej správy o miernych 0,5 %. Po poklese reálnej tvorby hrubého fixného kapitálu v roku 2002 o 0,6 % a v roku 2003 o 1,5 % sa v roku 2004 dosiahol jej rast o 2,5 %. Tvorba hrubého fixného kapitálu dosiahla v roku 2005 robustné tempo rastu, keď vzrástla reálne o 13,8 %. Celkový objem tvorby hrubého kapitálu v stálych cenách bol v roku 2005 až o 15,3 % väčší než v roku 2004 vďaka premietnutiu veľkého stavu zásob z predchádzajúceho roku do tvorby hrubého fixného kapitálu. Mimoriadny rast stavu zásob v roku 2004 obsahoval teda predovšetkým nedokončené investície, ktoré sa realizovali v roku 2005. Pozitívne vyhladky na rast tvorby hrubého kapitálu v roku 2006 (aj keď v pravdepodobne nižšej miere ako v roku 2005) posilňujú očakávania rastúceho objemu PZI, rastúca ziskovosť podnikov, predpokladané zvýšenie objemu investícií do dopravnej infraštruktúry a rast objemu bytovej výstavby z dôchodkov domácností a hypotekárnych úverov.

Čo sa týka produkčnej stránky, rast HDP v roku 2004 bol dosiahnutý rýchlym rastom pridanej hodnoty o 4,8 %, pričom hrubá produkcia rástla iba o 3,6 % a medzispotreba o 2,8 %. Hospodársky rast v roku 2005 bol spojený s rastom produktivity práce aj s vývojom zamestnanosti. V období rokov 2001 – 2005 bol rast produktivity práce primárnym faktorom rastu HDP, v priemere za toto obdobie dosiahol 5,8 % ročne, pozitívne však pôsobil aj rast zamestnanosti. V sledovanom období vzrástol priemerný evidenčný počet zamestnaných v národnom hospodárstve o 68 823 miest, teda 3,4 %.

Cenový vývoj

Relatívne vysoká priemerná miera inflácie v roku 2004 meraná indexom spotrebiteľských cien nebola prejavom vnútornej ekonomickej nestability, ale prejavom posledných výraznejších úprav regulovaných cien a úprav nepriamych daní. Miera inflácie 8,5 % v roku 2003 a 7,5 % v roku 2004 sa javí ako relatívne vysoká iba vo vzťahu k roku 2002, kedy inflácia bola iba 3,3 %. Toto však bolo spôsobené vynechaním úprav regulovaných cien z dôvodu parlamentných volieb. Z vývoja zložiek indexu spotrebiteľských cien v roku 2004 vyplýva, že jadrová inflácia mala relatívne malý podiel na celkovej miere inflácie. Jadrová inflácia v roku 2004 dosiahla 2,6 %, regulované ceny vzrástli o 15,1 %.

V roku 2005 sa tempo rastu spotrebiteľských cien dostalo na najnižšiu úroveň od existencie samostatnej Slovenskej republiky. Miera inflácie dosiahla úroveň 2,7 %, čo predstavovalo významný pokles oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Ceny vo výrobnnej sfére rástli rýchlejšie ako spotrebiteľské ceny. Ceny priemyselných výrobcov dosiahli priemerný medziročný rast 5,3 %, teda o 2,1 p. b. viac ako v predchádzajúcom roku. Príčinou rozdielu medzi tempom rastu cien spotrebiteľov a cien výrobcov je, že hlavné inflačné faktory pôsobiace v roku 2004 pôsobili práve na ceny výrobcov. Rast cien výrobcov sa pravdepodobne prejaví v roku 2006 v spotrebiteľských cenách a miera inflácie dosiahne vyššie hodnoty ako v roku 2005. Rast deflátoru HDP, ktorý je najvšeobecnejším ukazovateľom cenového vývoja, dosiahol hodnotu 2,5 %.

Doterajší inflačný vývoj potvrdzuje predpoklad, že vstupom Slovenska do EÚ nedochádza k cenovému šoku. Výraznejšie cenové zmeny sa dotkli iba niektorých potravinárskych komodít bez výraznejšieho vplyvu na celkovú cenovú hladinu. Mierne inflačne pôsobili na celkovú infláciu dovozy, vzhľadom na ceny dovážaných surovín, keď deflátor dovozu dosiahol hodnotu 2 % a deflátor vývozu 0,2 %.

Trh práce

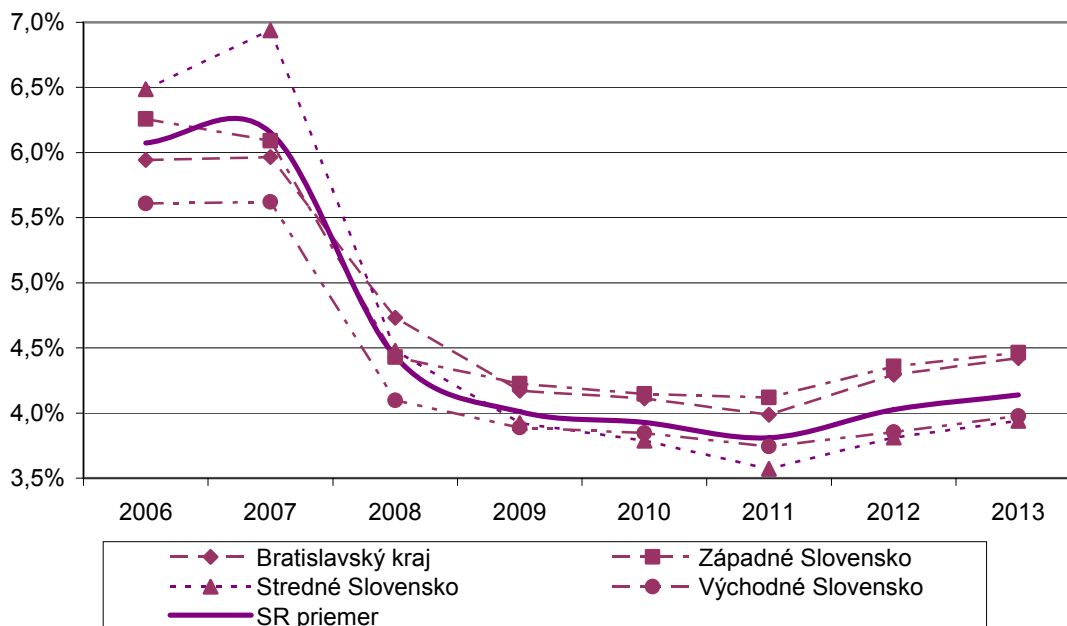
Pri relatívne priaznivom vývoji hlavných makroekonomických ukazovateľov ostáva vývoj ukazovateľov trhu práce aj naďalej problematický. Vývoj miezd bol výrazne priaznivejší, ako sa očakávalo (rast reálnej mzdy bol na úrovni 6,3 %), na druhej strane však vývoj zamestnanosti a nezamestnanosti len mierne korešpondoval s inak pozitívnym makroekonomickým vývojom. Zamestnanosť vzrástla v roku 2005 o 2,2 %. Navyše sa výrazne prehĺbil rozdiel medzi ukazovateľmi vykazovanými úradmi práce a ukazovateľmi na báze výberového zisťovania pracovných síl.

Po prekonaní kritického obdobia v rokoch 1999 – 2001 sa ukazovatele trhu práce začali v období 2002 – 2003 mierne zlepšovať. Rok 2004 znamenal dočasné zastavenie tohto procesu. Miera nezamestnanosti vykazovaná podľa výberového zisťovania pracovných síl medziročne stúpala na 18,1 %, čo je o 0,7 percentuálneho bodu viac ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Miera nezamestnanosti evidovaná úradmi práce bola podstatne nižšia, 14,3 %. Nárast rozdielu medzi dvomi ukazovateľmi trhu práce je v značnej miere výsledkom sprísňovania podmienok pre udržiavanie osôb v registri nezamestnaných. Politika v oblasti trhu práce a v sociálnej oblasti naďalej vychádzala z princípu aktivácie, t. j. zvyšovania aktivity a motivácie hľadať prácu. Opatrenia politiky trhu práce boli orientované hlavne na stimulovanie strany ponuky trhu práce.

Vysoký ekonomický rast v roku 2005 mierne ovplyvnil rast zamestnanosti, ktorá dosiahla v roku 2005 rast na úrovni 2,2 %. Prírastok zamestnanosti sa však oproti predchádzajúcim obdobiam vyvíjal rovnomernejšie a počas troch štvrtrokov, s výnimkou tretieho, tempá presiahli úroveň dvoch percent. Narúša sa tak postupne nesúlad medzi rastom HDP a stagnáciou zamestnanosti a môžeme predpokladať, že pri zachovaní priaznivého hospodárskeho rastu bude tento pozitívny trend pokračovať. Naďalej však pretrváva štatisticky významná väzba skôr medzi rastom hrubej pridanej hodnoty a rastom zamestnanosti, menej už medzi rastom HDP a rastom zamestnanosti. Rast hrubej pridanej hodnoty sa počas celého roka vyvíjal značne rovnomerne, čo sa premietlo aj do rovnomerného rastu zamestnanosti. Iným faktorom je vysoký tlak na rast produktivity nevyhnutný pre udržanie konkurencieschopnosti na spoločnom trhu EÚ. Prebiehajúci prílev zahraničných investorov prinesie so sebou masívnejší rast zamestnanosti až v strednodobom horizonte.

Vývoj nominálnej aj reálnej mzdy bol výrazne priaznivejší v porovnaní s očakávaniami. Za rok 2005 sa priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v národnom hospodárstve medziročne zvýšila o 9,2 % na 17 274 Sk. Reálna mzda vzrástla o 6,3 %. Obzvlášť prvý a tretí štvrtrok 2005 priniesol zrýchlenie tempa rastu reálnej mzdy presahujúci 7 % rast. Rast nominálnej mzdy o 9,2 % medziročne v kombinácii s historicky najnižším rastom cenovej hladiny znamenal rast reálnej mzdy až na úrovni 6,3 %.

Graf 1.1
Prognózovaný rast reálnych miezd

Zahraničný obchod

Napriek priaznivému celkovému rastu slovenskej ekonomiky vývoj zahraničného obchodu už taký priaznivý nebol. Deficit zahraničného obchodu s tovarmi a službami bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 22,5 mld Sk vyšší a dosiahol 49,7 mld Sk, čo je $-4,2\%$ HDP. Zhoršenie zahraničného obchodu SR v roku 2005 oproti roku 2004 bolo dôsledkom silného domáceho dopytu a investičných dovozov. Na vyspelých európskych trhoch je príčinou väčšinou nízky ekonomický rast, pohybujúci sa v roku 2005 pod odhadovanou úrovňou cca 2% .

Rast dovozu v roku 2005 bol ovplyvnený viacerými skutočnosťami. Predovšetkým sa v ňom premietol dynamický rast ekonomiky a domáceho dopytu v dôsledku rastu reálnej mzdy, zvýšenia objemu spotrebiteľských úverov, zníženia daňového zaťaženia podnikateľov a dovozu investičných tovarov pre prebiehajúce investície. Znovu sa ukázala neschopnosť slovenskej ekonomiky dostatočne zabezpečiť náročnejšie potreby ekonomiky domácou výrobou, v dôsledku čoho každé zvýšenie rastu domáceho dopytu spôsobilo zhoršenie výsledkov zahraničného obchodu. Ďalším faktorom, ktorý pôsobil na rast dovozu v roku 2005 oproti roku 2004, bol významný rast cien ropy. Priemerná cena ropy Brent v roku 2004 dosiahla 54,2 USD/barel, čo je o 15,9 USD/barel viac ako rok predtým. Tento nárast nestačilo vykompenzovať ani pokračujúce zhodnocovanie výmenného kurzu slovenskej koruny voči doláru. Ďalším faktorom, ktorý pôsobil negatívne na vývoz a stimuloval dovoz, bolo pokračovanie zhodnocovania nominálneho aj reálneho kurzu voči referenčnej mene – euru.

2. PREDPOKLADY BUDÚCEHO VÝVOJA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO EKONOMICKÉHO PROSTREDIA

Prognóza vývoja do roku 2013 vychádza z trendov vývoja charakteristických pre rok 2005 a začiatok roku 2006, pri jej tvorbe boli použité nasledovné predpoklady vývoja vonkajšieho a vnútorného prostredia.

Pri vývoji vonkajšieho prostredia sa na najbližšie obdobie očakáva pokračovanie rastu v súlade s prognózou Európskej komisie z apríla 2006. V rokoch 2006 a 2007 sa očakáva dosahovanie rastu HDP v EÚ25 mierne nad 2 % so stabilným výhľadom na ďalšie obdobie prognózy. Predpokladáme, že po oslabení rastu eurozóny v roku 2005 na úrovni 1,6 % ekonomika naberie tempo vplyvom zvýšenia domáceho dopytu. Dôležitým faktorom ovplyvňujúcim ceny dovozov a ceny producentov, a tým aj ceny spotrebiteľov, je vývoj cien ropy. Pri jeho vývoji sa pri tvorbe prognózy predpokladalo, že po prudkom náraste svetových cien ropy na 69 USD za barel v prvom kvartáli roku 2006 nastane postupná stabilizácia cien na úrovniach okolo 70 USD za barel bez predpokladu výraznejšieho poklesu. S vývojom týchto cien je samozrejme spojená dosť veľká miera neistoty. Neprivatizačné priame zahraničné investície, ktoré napomáhajú vytvárať nové produkčné a exportné kapacity, boli predpokladané v priemere 1,65 mld USD ročne v horizonte prognózy. V budúcnosti by sa v ich dôsledku malo začať prejavovať zvýšenie technologickej konkurencieschopnosti ekonomiky. Pôsobením PZI by mala dynamika vývozu predstihnúť dynamiku dovozu, aj keď sa očakáva, že celková vysoká dovozná náročnosť ako spotreby, tak aj vývozu bude klesať iba pomaly. Nemenej dôležitým efektom PZI je v strednodobom horizonte stabilný rast zamestnanosti. Nakoľko však rast HDP bude podporený najmä rozvojom výroby s vysokou technologickou náročnosťou, generovaný rast zamestnanosti bude mierny. Pri predikcii demografického vývoja bol použitý stredný variant Výskumného demografického centra v Bratislave a predpoklad stabilnej miery participácie obyvateľstva v produktívnom veku (Vaňo, B., 2004).

Správanie cenovej hladiny na Slovensku sa od roku 2006 stane podstatne predvídateľnejšie. Vývoj regulovaných cien by mal mať na celkovú infláciu stále menší vplyv. Pre prognózu bol ich vývoj uvažovaný podľa informácií Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a v rozsahu uvedenom v Menovom programe NBS do roku 2008. Miera celkovej inflácie sa bude podstatne približovať miere jadrovej inflácie, ktorá ani v doterajšom vývoji nezaznamenávala prudšie výkyvy. Výrazné zníženie administratívnych zásahov do cien povedie postupne k priblíženiu celkovej inflácie k jadrovej. Napriek relatívne vyššej miere inflácie v rokoch 2004 a 2005 by slovenská ekonomika mala postupne spĺňať konvergenčné kritérium pre infláciu a prijať spoločnú menu v roku 2009. Približovanie našej cenovej úrovne cenovej úrovni v Európskej únii bude prebiehať pozvoľne. Úlohou NBS bude pozorne sledovať vývoj inflácie a pri predpoklade vzniku dopytových inflačných tlakov primerane reagovať zmenou úrokových sadzieb. Inflačné cielenie bude mierne komplikované režimom

ERM II, kde môže dôjsť k nesúladam potrieb pre plnenie maastrichtských kritérií na stabilitu výmenného kurzu a na nízku mieru inflácie. Pri vývoji kurzu voči referenčnej mene euru sa vo všeobecnosti očakáva nominálna apreciacia kurzu rovnako, ako aj zhodnotenie rovnovážneho výmenného kurzu v dôsledku pozitívneho vývoja fundamentov ekonomiky. Pri prognóze až na úroveň 35,6 SKK/EUR v roku 2009, kedy Slovensko plánuje vstúpiť do eurozóny.

Nový zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy prijatý v nadväznosti na reformu riadenia verejných financií upravuje rozpočtový proces v celom sektore verejnej správy, rozširuje princíp tvrdých rozpočtových obmedzení na všetky subjekty verejnej správy pričom porušenie finančnej disciplíny vedie k sankciám. Pre vývoj deficitu verejných financií sa pri tvorbe prognózy predpokladalo naplnenie maastrichtského kritéria v roku 2007, ako je uvedené v Konvergenčnom programe Slovenska na roky 2004 až 2010.

3. PROGNOZA VÝVOJA NA ROKY 2001 AŽ 2013

Predložená prognóza vznikla na základe ekonometrického modelu ECM-ISWE05Q1. Z hľadiska potrieb, cieľov a priorít tejto práce sa dôraz kladie najmä na vývoj reálnej ekonomiky a hlavne trhu práce. Pri tvorbe prognózy boli zohľadnené ako doterajší vývoj ekonomiky SR, tak i predpoklady ohľadne vývoja vonkajšieho a vnútorného prostredia. Aj napriek náznakom svedčiacim o výraznej zmene smerovania vládnych priorít nepredpokladáme výraznejší odklon od doterajšieho trendu. Nakoľko vyhodnotenie dopadov zmien vlády nie je v súčasnosti zatiaľ jednoznačne kvantifikovateľné, považujeme tento prístup z hľadiska minimalizácie vnášania možných chýb do modelu za korektný.

3.1 Inflácia

Spotrebiteľské ceny

Snaha o vstup do ERMII bola jedným z dôvodov, prečo bola dodržaná snaha NBS o nízky medziročný rast cien. Infláciu sa podarilo udržať na úrovni pod 3 % aj napriek vyššiemu rastu cien ropy. Výrazne protiinflačne pôsobilo zhodnotenie koruny, ako aj ukončenie výrazných úprav regulovaných cien. V roku 2005 tak bola dosiahnutá najnižšia úroveň ako celkovej (2,7 %), tak i jadrovej (1,1 %) inflácie od roku 2000. V roku 2006 je inflačný vývoj zjavne pod vyšším tlakom a dosiahnutie úrovne inflácie pod 3 % je viac ako ohrozené. Od začiatku roku 2006 dosiahla jadrová inflácia nárast priemerne o 2,4 % a celková inflácia 4,5 %. Je teda zrejmé, že na rok 2006 sa nepodarí celkovú infláciu aj napriek vysokému úsiliu stlačiť pod nami prognózovanú úroveň 4,2 %. Tento vývoj považujeme v našej prognóze za jednorázový výkyv od predpokladaných trendov znižovania inflácie. Svedčia o tom aj vyhlásenia novej vlády o pokračovaní procesu prijatia eura v roku 2009. Preto je na mieste očakávanie opätovného dosahovania inflácie pod 3 %. V ďalšom období preto očakávame, že celková inflácia sa od roku 2007 dostane na úroveň okolo 2,5 %. Ku koncu prognózovaného obdobia predpokladáme mierne zvýšenie inflačných tlakov, ktoré sa na cenách prejavia rastami mierne nad 3 %.

Ceny priemyselných výrobcov

Hlavnými faktormi použitými pre odhad budúceho vývoja cien priemyselných výrobcov boli ceny vstupov priemyselnej výroby. Vzhľadom na veľkú otvorenosť slovenskej ekonomiky a nedostatok primárnych surovín pre domácu výrobu sú dôležité ceny dovozu a ceny ropy. Väčšiu váhu pri vývoji domácich cien ale majú jednotkové náklady práce, definované ako podiel nominálnych miezd a produktivity práce.

Na ceny dovozu budú výrazne vplývať ceny ropy, ako aj zmeny kurzu. Mierne optimistickým predpokladom je postupné ustálenie cien ropy, ako aj predpoklad zastavenia znehodnocovania koruny s prechodom na jej postupné zhodnocovanie.

Nakoľko rast nominálnej mzdy bude adekvátne podporený rastom HDP ani vývoj jednotkových nákladov práce nebude neprimerane pôsobiť na rast cien priemyselných výrobcov.

Na základe predpokladaného vývoja faktorov pôsobiacich na vývoj cien priemyselných výrobcov bude stabilizovaný s mierne rastúcou dynamikou z 2,5 % v roku 2006 na 3,1 % ku koncu prognózy.

3.2 Trh práce a mzdy

Nominálne a reálne mesačné mzdy

Modelový vzťah pre priemernú mesačnú nominálnu mzdu popisuje zákonitosti pôsobiace na trhu práce. Rast produktivity práce vytvára priestor pre rast nominálnych miezd, rast spotrebiteľských cien podporuje tlak odborov a zamestnancov na rast mzdy, ktorý by pokryl infláciu. Vývoj miery nezamestnanosti pôsobí na rast miezd negatívne. Pri vysokej miere nezamestnanosti pri previse ponuky práce nad dopytom je na trhu práce dostatok ľudí ochotných pracovať aj za nižšie mzdy.

Stabilizácia ekonomicko-politickej situácie, prílev PZI, ako aj celkové oživenie hospodárstva SR poskytne priestor pre rast nominálnej mzdy. Bude zohľadňovať ako rast produktivity práce, tak i pokles nezamestnanosti. V roku 2005 nominálne mzdy vzrástli o vyše 9 %. V prvom štvrtroku roku 2006 vzrástli o 7,5 %. V horizonte prognózy (roky 2006 – 2013) by nominálne mzdy mali rásť s dynamikou okolo 7 %. Do roku 2013 by mala nominálna mzda vzrásť na úroveň okolo 30 308 Sk.

Celkový inflačný vývoj bude mať pozitívny vplyv na rast reálnej mzdy. Tá by mala v roku 2006 vzrásť o 3,6 %. Spomalenie rastu reálnej mzdy bude spôsobené mierne vyšším inflačným vývojom očakávaným v tomto roku. 2006. V strednodobom výhľade bude reálna mzda rásť tempom okolo 4 % ročne.

Trh práce zaznamenáva v ostatnom období výraznejší rast dopytu po práci. Dôležitou hybnou silou na trhu práce je zvýšenie investičnej aktivity a prílev PZI, na ktorý má pozitívny vplyv relatívne stabilné politické a hospodárske prostredie. Nemenej významným spôsobom sa na raste zamestnanosti prejavujú aj rôzne hospodársko-politické nástroje: administratívne zásahy do trhu práce a zmena daňového zaťaženia, situácia v podnikovej sfére, podpora drobného a stredného podnikania, menová a fiškálna politika.

Na dopyt po práci podľa našich analýz najvýraznejšie vplývajú reálne náklady práce a celkový rast ekonomiky. Rast reálnych nákladov práce (podiel nominálnej mzdy a indexu cien priemyselných výrobcov) pôsobí na pokles dopytu po práci.

Na základe predpokladov očakávame v celom horizonte prognózy postupný rast zamestnanosti. Zamestnanosť podľa štatistickej evidencie vzrastie ku koncu roka 2006 o viac ako 3 %, čo znamená, že v ekonomike SR bude tento rok vytvorených viac ako 60 tisíc pracovných miest. V horizonte prognózy očakávame postupné spomalenie rastu po práci, keď po 2 percentnom raste v roku 2007 bude postupne tempo rastu klesať až na úroveň 0,6 % v rokoch 2011 – 2013. Toto spomalenie tempa bude dôsledkom postupného „nasýtenia“ trhu práce kvalifikovanou, vzdelanou a zručnou pracovnou silou. V absolútnych číslach to však aj tak v spomenutom období znamená vyše 10 tisíc pracovných miest ročne.

Pri zamestnanosti sledovanej na základe výberového zisťovania pracovných síl predpokladáme postupné ustálenie pomeru k zamestnanosti podľa štatistického výkazníctva. Predpokladáme približne rovnaké tempá rastu avšak s rozdielnymi základmi, čo spôsobí, že v horizonte trvania prognózy bude rozdiel medzi jednotlivými spôsobmi vykazovania zamestnanosti približne 130 tisíc zamestnancov. To spôsobí, že v horizonte prognózy v roku 2013 očakávame v slovenskej ekonomike podľa štatistického výkazníctva 2,3 mil. zamestnaných osôb a podľa výberového zisťovania pracovných síl 2,45 mil. osôb.

Miera nezamestnanosti

Tento ukazovateľ bol vypočítaný ako podiel počtu nezamestnaných (rozdiel počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a počtu pracovníkov v národnom hospodárstve) a počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov.¹ Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva bol prognózovaný podľa stredného variantu projekcie obyvateľstva vypracovanej Výskumným demografickým centrom v roku 2002 (Vaňo, B., 2004).

V roku 2006 podľa našej prognózy dosiahne nezamestnanosť na základe VZPS² úroveň 13,9 %. Priemernú mieru nezamestnanosti podľa štatistickej evidencie počítanú na základe disponibilného počtu nezamestnaných prognózujeme na úrovni 9,8 %. Na základe vývoja dopytu po práci v horizonte prognózy sa v rokoch 2007 – 2010 zredukuje miera VZPS nezamestnanosti na 10 %. V roku 2013 sa miera nezamestnanosti podľa VZPS priblíži hodnote 7,6 %.

Produktivita práce

Na rok 2006 prognózujeme rast produktivity práce vyjadrenej pomerom HDP v stálych cenách k počtu pracovníkov v národnom hospodárstve o 2,6 %, čo je mierne pod tempom rastu reálnej mzdy. Vyšší rast reálnej mzdy ako produktivity práce sa z dlhodobého

¹ Obyvateľstvo v produktívnom veku znížené o invalidných dôchodcov, ženy na materskej dovolenke, mužov na vojenskej prezenčnej službe, osobám vo výkone trestu, osobám mimo trhu práce či inak neaktívny obyvatelia.

² Výberové zisťovanie pracovných síl.

hľadiska dá označiť ako trvalo neudržateľný. Vzhľadom na podobný vývoj aj v minulom roku sa dá hovoriť o nie príliš pozitívnom vývoji z hľadiska trvalej udržateľnosti tohto trendu. Treba však brať do úvahy vyšší cenový nárast. V horizonte prognózy však očakávame, že vzájomný vzťah reálnej mzdy a produktivity práce dospeje k vzťahu navodzujúceho udržateľnosť ekonomického vývoja. V rokoch 2007 – 2013 by rast produktivity práce mal dosahovať tempá okolo 5 %.

Hrubý domáci produkt

Predčasné ukončenie politického cyklu voľbami do NR SR v júni 2006 vytvorilo obavy so zachovaním smerovania hospodárskej politiky vlády po voľbách, keďže došlo k výmene vládnej koalície. Východiskové predpoklady prognózy sú postavené na strednodobej koncepcii hospodárskej politiky predchádzajúcej vládnej koalície, pričom sú zohľadnené možné varianty povolebného vývoja. Predkladaná prognóza ekonomického vývoja SR pre roky 2006 až 2013 predstavuje najpravdepodobnejší variant vývoja slovenského hospodárstva. Závazok novej vládnej koalície dodržať termín prijatia eura v roku 2009 bude znamenať dodržiavanie striktných maastrichtských kritérií vstupu do eurozóny. Snaha plniť maastrichtské kritéria bude viesť k podpore rastu reálnych miezd v hospodárstve a viesť k stabilite na kapitálových trhoch. Striktné maastrichtské kritéria a po vstupe do eurozóny plnenie paktu stability môžu mať nepriaznivý vplyv na vývoj hospodárstva v dlhodobom horizonte, predovšetkým vďaka obmedzeniam v oblasti fiškálnej politiky. Predpokladané kroky novej vládnej koalície v oblasti sociálnej politiky a trhu práce nebudú v krátkodobom horizonte významne vplývať na vývoj ekonomiky a trhu práce. Zo strednodobého a dlhodobého hľadiska však tieto kroky môžu viesť k zníženiu mobility na trhu práce, predovšetkým kvôli záväzku zmeny pracovného práva v prospech zamestnancov a vyjednávacej sily odborov, ale aj vďaka záväzku rozšírenia sociálnej podpory. Rovnako snahy zvyšovať minimálnu mzdu až na úroveň 70 % priemernej mzdy bude mať za následok nízky dopyt po lacnej práci, čoho výsledkom môže byť predovšetkým zvýšenie nezamestnanosti ekonomicky aktívneho obyvateľstva s nízkou kvalifikáciou. Pre dlhodobú stabilitu vývoja ekonomického prostredia slovenskej republiky bude mať obrat v smerovaní chápania sociálnej úlohy štátu negatívny efekt. Prehlbovanie sociálnej závislosti občanov, proklamované v programovom vyhlásení novej vlády, bude viesť v dlhodobom horizonte k prehlbovaniu deficitnosti verejných financií ale predovšetkým k nárastu sociálne závislých občanov na štáte a ich nízku motiváciu uplatnenia na trhu práce. Navrhované zmeny v daňovej politike štátu predstavujú odklon od rovnej dane, ktorej zavedenie bolo dlhodobým reformným cieľom. Predpokladáme, že navrhované zmeny výrazne neovplyvnia daňové príjmy štátneho rozpočtu, pravdepodobne negatívnym efektom navrhovaných zmien bude vyššie administratívne zaťaženie výberu dane a zároveň vytvorenie priestoru pre daňové úniky.

Pre rok 2006 predpokladáme udržanie a mierne zvýšenie tempa rastu ekonomiky, ako aj v roku 2007. Súčasný trend vývoja ekonomiky SR je výsledkom priaznivého pôsobenia reforiem predchádzajúcej vlády, ako aj nárastu dôvery zahraničných investorov investovať v SR. Otvorenie pracovných trhov v Európskej únii podporí ekonomický rast únie, ako aj všetkých členských krajín. Nárast reálnych miezd v roku 2005 pozitívne ovplyvnil rast hospodárstva, predovšetkým vďaka neočakávanému nárastu konečnej spotreby domácnosti. Negatívnym efektom tohto rastu je nárast spotrebiteľských cien ku koncu roku 2005 a v roku 2006, ktorý predpokladáme je dočasný a na ktorý vzhľadom na plnenie maastrichtských kritérií bude Národná Banka Slovenska (NBS) reagovať protiinflačnou politikou, ktorá vyplýva zo strednodobej koncepcie inflačnej politiky NBS. Základným determinantom rastu v rokoch 2006 až 2008 by mal byť rast konečnej spotreby domácností spojený s vysokým tempom rastu tvorby hrubého kapitálu. Predpokladaný prílev priamych zahraničných investícií spojený s investičnými aktivitami domáceho súkromného sektora podporí exportné možnosti slovenskej ekonomiky. V strednodobom horizonte, v rokoch 2006 až 2008, preto prognózujeme rast hrubého domáceho produktu na úrovni 6 až 6,7 % v stálych cenách, s kulmináciou v roku 2007 na úrovni 6,7 %. Expanzia ekonomiky by sa mala po roku 2007 spomaliť, každopádne až do roku 2013 prognózujeme tempo rastu hrubého domáceho produktu nad úrovňou 5 % v stálych cenách. Značným rizikom prognózy môže byť neočakávaný nárast cien energetických zdrojov, predovšetkým ropy, každopádne predpokladáme, že ceny ropy v strednodobom horizonte nepresiahnu 100 USD za barel a z dlhodobého hľadiska sa bude cena ropy pohybovať v intervale 60 až 75 USD za barel.

Vývoj konečnej spotreby domácnosti v roku 2005 zaznamenal neočakávaný nárast, ktorý pokračuje v rastovom trende od roku 2003. Tempo rastu konečnej spotreby domácností dosiahlo v roku 2005 7,2 % v stálych cenách a je výsledkom nárastu reálnych miezd a zároveň rastu spotrebných úverov domácností. Prognózujeme vrchol tempa rastu konečnej spotreby domácností v roku 2006 na úrovni nad 9 % v stálych cenách. V strednodobom horizonte nepredpokladáme pokles rastu Konečnej spotreby domácností pod úroveň 6 %, v horizonte prognózy pod úroveň 5 %. Hlavnými determinantmi tohto vývoja bude predovšetkým predpokladaná úroveň rastu reálnych miezd na úrovni nad 4 % v horizonte prognózy, ako aj financovanie spotreby pomocou spotrebných úverov, kde očakávame rast zadlženosti domácností. V horizonte prognózy nepredpokladáme výraznú zmenu podielu jednotlivých zložiek užitia na HDP, predovšetkým u konečnej spotreby domácností, kde by sa mal podiel zachovať na úrovni 53 %.

V horizonte prognózy predpokladáme priemerný rast výdavkov verejnej spotreby na úrovni 3,2 % ročne. V roku 2006 predpokladáme najvyšší nárast na úrovni 5,8 % súvisiaci so skončením politického cyklu a v nasledujúcich rokoch pokles rastu verejnej spotreby z najnižším rastom v roku 2009 pod úrovňou 2 % ročne, vzhľadom na predpokladané plnenie maastrichtských kritérií. Predpokladáme, že následný vývoj verejných financií a rast verejnej spotreby

bude determinovaný plnením paktu stability. Po roku 2009 prognózujeme mierny rast verejnej spotreby, predovšetkým vďaka rastu daňových príjmov, každopádne nepredpokladáme, že by tempo rastu verejnej spotreby presiahlo 4 % v stálych cenách. Vývoj deficitu verejných financií bude predovšetkým determinovaný plnením maastrichtských kritérií a následným dodržiavaním paktu stability a rastu. Preto prognózujeme priemerný schodok verejných financií pod 3 % na úrovni 2,9 % z HDP v horizonte prognózy. Vývoj deficitu bude mať klesajúci trend v strednodobom horizonte, kde predpokladáme pokles deficitu zo 4,2 % z HDP v roku 2006 na úroveň 2,6 % v roku 2009 z HDP a následný vývoj na úrovni 2 – 3 % z HDP. Vzhľadom na obmedzenie dynamiky rastu verejnej spotreby predpokladáme postupné znižovanie podielu spotreby štátnej správy na HDP zo súčasných 18,2 na 14,9 % v roku 2013.

Po stagnácii tvorby hrubého fixného kapitálu v rokoch 2000 až 2004 a následnom obnovení v roku 2005 predpokladáme pozitívny vývoj v tvorbe hrubého fixného kapitálu. Súčasný vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu je predovšetkým determinovaný prílevom priamych zahraničných investícií a oživením domáceho dopytu po stavebnej produkcii reprezentovaného nárastom bytovej výstavby. V rokoch 2006 až 2009 predpokladáme prílev priamych zahraničných investícií v rozpätí 1,25 až 1,75 mld USD. V nasledujúcich rokoch predpokladáme pokles prílevu priamych zahraničných investícií, nepredpokladáme však že by mali klesnúť pod úroveň 1 mld USD. Obnovenie a rozvoj bytovej výstavby je predovšetkým spojené so stabilizáciou ekonomiky v rokoch 2000 až 2004 spojenou s uskutočnenými reformnými krokmi. Stabilizácia finančných trhov a oddĺženie bankového sektora o klasifikované dlhy v roku 2000 (klasifikované dlhy prebral štát), vytvorili priaznivé podmienky pre pokles úrokových mier. Rozvoj hypotekárnych úverov a nízke úrokové miery prispievajú k nárastu dopytu po bytovej výstavbe, ako aj k rastu všeobecného dopytu po investičných statkoch. Preto predpokladáme tempo rastu formovania hrubého fixného kapitálu v intervale 8,1 až 11,5 %. Kulmináciu tempa rastu tvorby hrubého fixného kapitálu predpokladáme v rokoch 2008 až 2011. Vzhľadom na predpokladaný vývoj tvorby hrubého fixného kapitálu, predpokladáme nárast podielu formovania kapitálu na HDP zo súčasných 26,1 % na úroveň 33 % v roku 2013.

Vzhľadom na štruktúru a rozmer slovenskej ekonomiky má veľkú váhu na výslednom tempe vývoja HDP vývoj v oblasti zahraničného obchodu – dovozu a vývozu. Pri prognóze vývoja zahraničného obchodu slovenskej republiky sme vychádzali z očakávaného vývoja zahraničného prostredia a rastu exportnej kapacity krajiny. K základným faktorom, ktoré ovplyvňujú vývoz, patria dopyt po našich exportoch v zahraničí, ceny našich exportérov a rast exportnej kapacity podnikov, ktorá je v modeli vyjadrená pomocou prílevu zahraničných investícií. Ceny exportu sa tvoria na základe cien vstupov, preto významným faktorom pri predikcii vývozu je vývoj indexu cien priemyselných výrobcov. Vzhľadom na dovoznú náročnosť slovenského vývozu, dovozné ceny ovplyvňujú aj ceny vývozu. Priame zahraničné investície očistené o privatizačné a portfóliové investície napomáhajú tvorbe exportnej kapacity a podľa nášho odhadu majú priamy vplyv (s oneskorením) na rast exportu. Preto v roku 2006 predpokladáme

nárast exportu na úrovni 13,5 medziročného rastu, ako aj importu na úrovni 15,5 %. Z dlhodobého hľadiska predpokladáme vyrovnaný vývoj temp rastu importu a exportu na priemernej úrovni 8,5 % ročne. Vývoj salda zahraničného obchodu prognózujeme pasívne na úrovni od 10 do 50 mld Sk v stálych cenách v rokoch 2006 až 2013. Prognózujeme celkový nárast otvorenosti slovenskej ekonomiky v rokoch 2006 až 2013 a to zo súčasnej úrovne 202 % na úroveň 245 %, meranou podielom zahraničného obchodu na HDP v stálych cenách.

Udržanie a mierne zvyšovanie temp rastu HDP v stálych cenách nad úrovňou 6 % v rokoch 2006 – 2008 je výsledkom rozsiahlych investičných aktivít, ako aj rastu konečnej spotreby domácností. Dôraz politiky NBS na inflačné ciele, ako aj splňanie konvergenčných kritérií na vstup do eurozóny a následného dodržiavania paktu stability vytvárajú priestor na rast reálnych miezd v ekonomike a stabilizáciu vývoja úrokových mier. Všetky tieto faktory budú mať pozitívny vplyv na rast HDP v strednodobom horizonte. Pozitívom odhadovaného vývoja bude rast domáceho dopytu a reálnych miezd a postupné približovanie sa k úrovni krajín EÚ 15, negatívom prognózovaného vývoja je, že sa nepodari zvýšiť podiel konečnej spotreby domácnosti na úroveň zodpovedajúcu ekonomikám západnej Európy. Každopádne charakter ekonomiky Slovenskej republiky sa priblíži k rozvinutým trhovým ekonomikám západnej Európy. Svedčia o tom aj kvalitatívne analýzy vývoja tranzitívnej ekonomiky SR (Luptáčik, M. – Páleník, V. a kol., 2005a).

Štátny rozpočet

Zákonom o štátnom rozpočte na rok 2006³ boli stanovené celkové príjmy na 272,7 mld Sk a výdavky na 330,2 mld Sk, z čoho vyplýva plánovaný schodok štátneho rozpočtu na rok 2005 vo výške 57,5 mld Sk. Keďže výška fiškálneho deficitu centrálnej vlády je určená zákonom, považovali sme uvedený deficit za jedno z východísk zostavovania prognózy pre hospodárenie štátneho rozpočtu v roku 2006. Pre rok 2006 sme zohľadnili schodok štátneho rozpočtu uvedený v aktuálnom vládnom návrhu Zákona o štátnom rozpočte na rok 2006. Vplyvom daňovej reformy, ako aj vysokého tempa rastu Slovenska a obmedzenia štátnej spotreby ako aj investícií, dosiahol deficit štátneho rozpočtu pre rok 2005 úroveň 33,9 mld Sk oproti rozpočtovanému deficitu 61,5 mld Sk. Pre roky 2006 – 2009 predpokladáme, že podiel deficitu štátneho rozpočtu bude vzhľadom k HDP klesať a v roku 2009 dosiahne úroveň 2,8 % z HDP. K plneniu tohto cieľa prispeje hlavne dynamický rast nominálneho HDP na úrovni 8,7 až 10,5 % do roku 2009. S tým je úzko spojený rast konečnej spotreby domácností a rast daňových príjmov štátneho rozpočtu. Pre roky 2010 až 2013 predpokladáme, že deficit štátneho rozpočtu nepresiahne úroveň 3,0 % z HDP a prognózujeme postupnú stabilizáciu deficitu štátneho rozpočtu na úrovni 2,2 % z HDP. Dočasný nárast deficitu očakávame iba vo volebnom roku 2006. V súlade s Konvergenčným programom Slovenska však očakávame

³ Zákon NR SR zo 13. decembra 2005 o štátnom rozpočte na rok 2006. Z.z. č. 655/2005.

splnenie maastrichtských kritérií ohľadom deficitu verejných financií na úrovni 3 % z HDP po roku 2007.

U celkových príjmov štátneho rozpočtu v roku 2006 predikujeme ich výšku na úrovni 250,4 mld Sk, čo je o 20 mld Sk menej, ako predpoklady štátneho rozpočtu. Z toho celkové daňové príjmy očakávame na úrovni 227,7 mld Sk.

Po relatívne prudkom medziročnom raste príjmov štátneho rozpočtu v roku 2002 – 2003 (6 – 7 %) a raste 4 % v roku 2004 očakávame pozitívny vplyv daňovej reformy na daňové príjmy štátneho rozpočtu. Od vstupu do Európskej únie taktiež vzrástol príjem z rozpočtu EÚ do štátneho rozpočtu. V roku 2006 je plánovaný príjem z rozpočtu EÚ na úrovni 27,8 mld Sk, každopádne na základe minulých skúseností s nízkou schopnosťou štátnej správy čerpať tieto prostriedky predpokladáme, že celkový príjem bude nižší. Do roku 2009 očakávame po odoznení kladného vplyvu reformy rast príjmov štátneho rozpočtu na úrovni okolo 5,5 %. V dlhodobom výhľade do roku 2013 očakávame stabilizáciu rastu príjmov štátneho rozpočtu na úrovni 4,5 – 5,5 % medziročného rastu. Rizikom rastu daňových príjmov môžu byť zmeny v daňovej politike štátu z programového vyhlásenia vlády, ktoré naznačuje odklon od rovnej dane a vytvára priestor pre daňové úniky. Zároveň znovuobnovenie viacerých sadzieb DPH a dane z príjmov fyzických osôb bude viesť k vyššej administratívnej náročnosti výberu daní.

Za prognózované obdobie z daňových príjmov so svojim tempom rastu vyniká príjem dane z pridanej hodnoty, ktorej výber v roku 2005 dosiahol nárast 23 % oproti predchádzajúcemu daňovému obdobiu. Predpokladáme, že rast príjmov z výnosu tejto dane bude aj v rokoch 2006 až 2009 dosahovať vysoké tempá rastu na úrovni 6,8 %, čo je spôsobené predovšetkým rastom konečnej spotreby domácností. V dlhodobom horizonte prognózuje rast výnosov dane na úrovni 5,5 až 6 %.

Po výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2004 (pokles o 20,8 %) predpokladáme po daňovej reforme opätovný nárast na predchádzajúcu úroveň a do roku 2009 bude vo väčšej miere pozitívne vplyvať na túto daň aj rast zamestnanosti a rast nominálnych miezd. V tomto období predikujeme medziročný nárast výberu dane z príjmov fyzických osôb na úrovni 7 %. Dlhodobý výhľad do roku 2013 predpokladá ustálenie rastu príjmu z tejto dane pohybujúcu sa na úrovni 5 %. Pozitívny vplyv na výber dane bude mať aj mierny pokles nezamestnanosti v tomto období. Vplyvom fiškálnej decentralizácie sú však výnosy tejto dane presúvané priamo do rozpočtov VÚC a do štátneho rozpočtu plynú iba rezerva na úrovni 6,2 % z výberu.

Daň z príjmov právnických osôb bude naďalej tvoriť volatilitnú zložku celkových daňových príjmov. Po poklese výberu tejto dane v roku 2001 v kumulatívnom účinku zníženia sadzby dane z príjmu právnických osôb v 2000 a opätovnom náraste v roku 2002 nastala stagnácia výberu tejto dane v rokoch 2003 a 2004 na úrovni tesne pod 30 mld Sk. V roku 2005 výnos dane z príjmov fyzických osôb vzrástol na úroveň 42,1 mld Sk, čo je priamo dôsledkom

daňovej reformy, ako aj vysokej výkonnosti slovenskej ekonomiky. V roku 2006 očakávame výnos tejto dane na úrovni 42,9 mld Sk, vďaka zachovaniu rýchleho rastu profitu firiem na úrovni 11,2 % v roku 2006 a očakávanému 8 % rastu v roku 2007. Po odoznení pozitívneho vplyvu zavedenia jednotnej dane z príjmu právnických osôb bude v strednodobom horizonte do roku 2009 profit podnikov ťahaný zvýšeným vnútorným dopytom (očakávaný rast na úrovni 7 %) a dynamickým rastom exportu. V tomto období očakávame medziročnú mieru rastu výnosov z tejto dane nad 6,5 %. V dlhodobom horizonte od roku 2009 po rok 2013 očakávame stabilný medziročný rast výnosov z tejto dane na úrovni 5 % pri predpoklade zníženia priamych zahraničných investícií v tomto období na úroveň 1,25 mld USD.

Vývoj konečnej spotreby domácnosti podobne vplýva aj na výnosy zo spotrebných daní. Na roky 2006 až 20090 predikujeme rast príjmu zo spotrebných daní medziročne o 5,2 %. Od roku 2009 do roku 2013 predpokladáme ich stabilný medziročný rast na úrovni 4,2 až 5 % ročne.

Príjem z cla predstavuje z väčšej časti príjem Európskej únie a jeho výška nepredstavuje ani 1 % daňových príjmov Slovenskej republiky.

Celkové príjmy štátneho rozpočtu ako podiel na HDP majú v horizonte prognózy mierne klesajúci charakter, z 15,7 % v roku 2006 predpokladáme pokles na 13,2 % HDP v roku 2013.

Celkové výdavky v roku 2006 by mali podľa našich odhadov dosiahnuť 316,7 mld Sk pri deficite štátneho rozpočtu 66,4 mld Sk, čo znamená medziročný rast o 8,2 %, keďže predpokladáme, že s ukončením volebného cyklu budú súvisieť vyššie výdavky štátneho rozpočtu. Veľkosť výdavkov štátneho rozpočtu na ďalšie prognózované obdobie bude determinovaná príjmami a snahou vlády o nezvyšovanie relatívneho rozpočtového schodku. V rámci nutnosti splnenia maastrichtských kritérií a predpokladov o príjmoch štátneho rozpočtu v horizonte 2007 – 2013 tak očakávame rast výdavkov štátneho rozpočtu na úrovni od 3,7 % v roku 2007 po stabilizáciu okolo roku 2010 na úrovni rastu príjmov štátneho rozpočtu.

Z politického hľadiska je dôležitý predpoklad začiatku splňania maastrichtských kritérií v roku 2007, a tým aj udržanie deficitu verejných financií pod 3 % z HDP. To bude vplývať na hospodársku politiku v najbližších rokoch a vyvíjať tlak na znižovanie deficitu štátneho rozpočtu. Z krátkodobého hľadiska bude príjmová stránka štátneho rozpočtu ťahaná predpokladaným vyšším rastom výnosov z dane z pridanej hodnoty (priemerným rastom na úrovni 7,1 % v rokoch 2007 až 2009) a dane z príjmov právnických osôb (na úrovni 6,5 % v období 2007 – 2009). Zo strednodobého hľadiska do roku 2009 očakávame obdobie relatívne rýchleho rastu príjmov štátneho rozpočtu na úrovniach okolo 6,5 %. Vplyv na tento vývoj budú mať relatívne vysoké rasty HDP a konečnej spotreby domácností. Z dlhodobého hľadiska v rokoch 2009 – 2013 očakávame stabilizáciu rastov príjmov ŠR na úrovniach okolo 5,5 %. Predpoklad rýchlejšieho rastu daňových príjmov štátneho rozpočtu a udržiavania nižšieho rastu výdavkov na úrovni 2 – 3 % od roku 2007 pomôže znižovaniu deficitu z úrovne 3,8 % z HDP v roku 2007 na úroveň okolo 2,1 % v roku 2013.

4. PROGNOZA VÝVOJA JEDNOTLIVÝCH KRAJOV SLOVENSKA NA ÚROVNI NUTS II

Prognóza vývoja krajov Slovenska vznikla na základe kombinácie ekonometrických a expertných metód. Expertné metódy vychádzali z troch základných princípov – analýza východiskového stavu; analýza potenciálu; analýza budúceho rozvoja. Hlavnou myšlienkou regionálnej prognózy bol predpoklad uplatňovania takej regionálnej politiky, ktorá by viedla k postupnému zastavovaniu narastania regionálnych disparít. Na druhej strane by však táto regionálna politika nemala brániť rastu celej národnej ekonomiky SR a jej postupnej konvergenie k priemeru EU. Vznik regionálnych disparít nie je krátkodobou záležitosťou, a preto ani ich odstránenie by nemalo byť krátkodobým cieľom. Predkladaná prognóza teda neuvažuje s rýchlym riešením problému regionálnych disparít. V prognóze je uprednostnená teória podpory regionálnych rozvojových centier pred plošnou podporou.

4.1 Východiskový stav v krajoch NUTS II

Značne nevyrovnaný vývoj ekonomickej výkonnosti (a nadväzujúcich charakteristík) v regiónoch NUTS II je spojený s ako historickými danosťami, tak aj s doterajšou ekonomicou politikou:

- Charakter industrializácie týchto regiónov viedol v minulosti ku vzniku monoštruktúrnych mikroregiónov, v ktorých rozhodujúcim zamestnávateľom (a tvorcom pridanej hodnoty) bol obyčajne malý počet veľkých závodov. Tým sa regióny stali veľmi zraniteľné. Po liberalizácii trhov nosné podniky rýchlo stratili svoju konkurencieschopnosť. Náhrady týchto rozhodujúcich zamestnávateľov však vznikajú iba postupne.
- V centrálne plánovanej ekonomike pri existencii silnej redistribúcie nevznikali veľké príjmové disproporcie napriek rozdielnym výsledkom v produktivite či tvorbe pridanej hodnoty (ktorá však nebola ani rozhodujúcim ukazovateľom pri prevládaní fyzických ukazovateľov materiálnej výroby). Po zmene vlastníckych vzťahov a zmene redistribučného mechanizmu sa však diferencie rýchlo vyostrili bez toho, aby bola ekonomicá a sociálna politika pripravená ich zmiernovať.
- Direktívne riadená lokalizácia dôležitých podnikov viedla k neprirozenému umiestneniu energeticky, environmentálne náročných výrob s nízkou tvorbou pridanej hodnoty do regiónov, ktoré bez pomoci centrálného plánovania neboli schopné zabezpečiť potreby pre ďalší rozvoj alebo aspoň udržanie existujúceho stavu. Nutnosť reštrukturalizácie takýchto výrob znamenal vážny dopad na zamestnanosť a tvorbu zdrojov v týchto regiónoch.
- Doterajšia regionálna politika v SR bola založená skôr na proklamatívnych vyhláseniach, než na reálne uskutočňovaných krokoch vedúcich k zmiernovaniu regionálnych disparít.
- Z pozitívnych efektov cezhraničnej kooperácie s vyspelejšími regiónmi mohlo čerpať iba západné Slovensko. Stredné a východné Slovensko hraničí s málo vyspelými regiónmi

Maďarska, Poľska a Ukrajiny s malou šancou na tvorbu silných klastrov, čo taktiež prispelo k prehľbovaniu rozdielov.

Charakteristiky podľa jednotlivých NUTS II:

Bratislavský kraj – Je jediným krajom SR, ktorého HDP na obyvateľa dosahuje úroveň priemeru bývalej EU 15. Zároveň je jediným regiónom s nedostatkom pracovných síl, preto je cieľom migrácie za prácou. Je typickým mestským krajom, ktorý je problematické porovnať s ostatnými krajinami, ktoré majú rozdrobenú sídelnú štruktúru s prevahou rurálneho osídlenia. Bratislavský kraj má preto celkom pochopiteľne trojnásobne vyššiu úroveň HDP na obyvateľa v porovnaní s ostatnými krajinami NUTS II, viac ako päťnásobne vyššiu mieru produktivity práce v priemysle, o 80 % vyššiu úroveň priemernej nominálnej mzdy v porovnaní s priemerom SR. Kraj navyše ťaží zo svojej excentrickej polohy, keďže je „vysunutý“ do priestoru v blízkosti iných výrazne prosperujúcich miest, ako je Viedeň alebo Győr. Vzniká tak geografická blízkosť troch silno rastúcich regiónov, ktoré sa vo svojom raste vzájomne podporujú. Excentrická poloha kraja je však nevýhodou pre ostatné kraje Slovenska.

Mestský charakter Bratislavského kraja dáva predpoklady pre jeho silný rast prakticky pri rôznej konštelácii hospodárskej politiky, dáva to kraju vysokú mieru odolnosti voči externým ekonomickým šokom. V Bratislavskom kraji je najvyššia koncentrácia výrob s vysokou pridanou hodnotou, jedine tento kraj začína plniť funkciu technologického lídra.

Západoslovenský kraj – Má možnosť ťažiť z relatívnej blízkosti k vyspelým susediacim regiónom (Bratislavský kraj, Česká republika, severozápad Maďarska). V tomto regióne sa prejavuje diferenciácia ekonomickej výkonnosti medzi rýchlo rastúcim pásom rovnobežným s hranicami s ČR (koridor okolo diaľnice D1, zahŕňajúci Trnavu, Ilavu, Trenčín, Púchov) a zaostávajúcim juhovýchodom regiónu. Táto diferenciácia má tendenciu narastať, je umocnená prílevom PZI do západnej a severozápadnej časti regiónu a naopak periférnym charakterom juhovýchodnej časti. Okresy juhovýchodnej časti regiónu sú poznačené typickou kombináciou agrárneho vidieka a mesta s malým počtom nosných priemyselných činností, s nízkou mierou diverzifikácie. Kríza priemyselných závodov v mestách v procese vlastníckych zmien a reštrukturalizácie viedla k úpadku rozhodujúcej priemyselnej aktivity (prípady Novofruct Nové Zámky, Elektrosvit Nové Zámky, Slovenské lodenice Komárno, Plastika Nitra a pod.). Niektoré z nosných priemyselných činností sa znovu oživilo, ale nedokázali nahradiť rozsah pôvodnej zamestnanosti. Výraznou charakteristikou južnej zaostávajúcej časti regiónu je aj jej demografická depresia.

Stredoslovenský kraj – Je tiež diferencovaný severo-južne: výkonnejší sever (okrem krajného severu ako Orava a Kysuce) a stred má ekonomické parametre porovnateľné s priemerom SR, južný pás je typickým periférnym regiónom. V južnom páse, podobne ako v prípade juhovýchodu Západoslovenského kraja, platí kombinácia agrárneho charakteru

s málo diverzifikovanými nosnými priemyselnými aktivitami (a úpadkom týchto bývalých nosných priemyselných aktivít v priebehu transformácie ekonomiky). Značný rozsah sociálnej exklúzie a osôb s absenciou pracovných návykov na južnej periférii kraja vytvára dopyt po opatreniach zameraných na kohéziu a hlavne sociálnu inklúziu. Kraj je značne postihnutý (podobne ako východoslovenský) rozdrobenosťou sídelnej štruktúry s vysokým podielom malých obcí. Funkciu generátorov rastu spĺňajú predovšetkým mesto Žilina (ktorého okolie je pokračovaním rozvojového pásu Bratislava – Trnava – Trenčín) a mikroregión miest Zvolen – Banská Bystrica. Sila týchto pólov rastu však vzhľadom na rozmery kraja a jeho rozdrobenú sídelnú štruktúru nie je dostačujúca.

Východoslovenský kraj – Ide o kraj, kde nie je nápadná severojužná diferenciácia ako v iných krajoch, ale skôr diferenciácia medzi relatívne výkonným pásom Prešov – Košice a zaostávajúcim zvyškom regiónu, ktorý má najmenej priaznivé socio-ekonomické parametre v SR. Severná časť regiónu (Prešovský kraj) má najmenší podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a najvyšší podiel obyvateľov vyučených v robotníckych profesiách v SR. Tento región má nízky index starnutia a najvyšší populačný prírastok v SR. Ťahúň južnej časti, mesto Košice, opticky výrazne vylepšuje štatistické údaje regiónu, toto mesto však zatiaľ v žiadnom prípade nemá a nemôže mať takú ekonomickú silu, aby zabezpečilo dostatočnú mieru ekonomickej výkonnosti pre celý región. Touto silou zatiaľ nedisponuje ani jeden z úspešných slovenských priemyselných parkov, napr. Kechnec, ktorý je jedným z mála úspešne etablovaných ekonomických aktivít v kraji. Celý východoslovenský región je poznačený mimoriadne silným zastúpením marginalizovaných skupín (predovšetkým rómskeho etnika, ale nielen toho). Chronická silná nerovnováha na trhu práce, silné zastúpenie marginalizovaných skupín si vyžadujú značné aktivity zamerané na sociálnu inklúziu.

Hoci má región dobrý potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, v súčasnom konkurenčnom prostredí v rámci stredoeurópskeho regiónu nie je cestovný ruch odvetvím, ktorý by dokázal garantovať dostatok pracovných miest či dostatočnú tvorbu zdrojov. Je pozoruhodné, že ani v turisticky najatraktívnejších okresoch (tých, ktoré majú na svojom území Tatry – t.j. Poprad a Kežmarok), nie je podiel zamestnanosti v cestovnom ruchu dramaticky vyšší ako v priemere za SR. Cestovný ruch teda zatiaľ nedokáže plniť rozhodujúce rozvojové funkcie regiónu. Jednou z možných prekážok v budovaní cestovného ruchu sa môže javiť nedostatočná dopravná infraštruktúra a úroveň ostatných služieb, ktorá výrazne znižuje atraktivnosť tohto regiónu.

Spomenuté charakteristiky sa zákonite odrazili aj na makroekonomických ukazovateľoch za jednotlivé NUTS II. zachytáva priemerné ukazovatele za roky 2000 – 2005. V rokoch 2000 – 2005 bol najrýchlejšie rastúci Bratislavský kraj (5,5 %) a najpomalším krajom západné Slovensko. Vyššie priemerné tempá rastu vo Východoslovenskom a Stredoslovenskom kraji boli zaznamenané najmä z dôvodu nižších porovnávacích základov. Je to badateľné z jednotlivých príspevkov krajov na HDP: Najvyšší priemerný podiel má Západoslovenský

kraj a najnižší Stredoslovenský kraj. Západoslovenský kraj tvoril aj najvyšší prírastok v evidovanom počte zamestnaných. Bratislavský kraj zaznamenal v tomto období mierny rast priemerného počtu zamestnaných o 0,9 %. Aj napriek tomuto miernemu rastu dosahuje Bratislavský kraj najnižšiu mieru nezamestnanosti. Naopak stabilne je najvyššia miera nezamestnanosti na východe Slovenska. Rovnaké charakteristiky dosahuje aj podiel priemernej produktivity práce v jednotlivých krajoch k priemeru za SR: Z tabuľky je zrejmé, že Bratislavský kraj dosahuje vysoko nadpriemernú hodnotu tohto ukazovateľa (142,4 %).

T a b u ľ k a 4.1

Priemerné hodnoty ukazovateľov (v rokoch 2000 – 2005), v %

	Tempo rastu HDP s.c.	Podiel HDP v NUTS II na SR	Tempo rastu počtu zamestnaných	Miera nezamest. z disp. počtu nezamest.	Priemer podielu produktivity práce
Bratislavský kraj	5,5	26,1	0,9	4,5	142,4
Západné Slovensko	3,6	31,6	1,2	13,8	94,6
Stredné Slovensko	4,5	20,6	0,3	17,5	89,1
Východné Slovensko	4,3	21,7	0,3	21,2	86,4
SR spolu	4,4	100,0	0,7	15,6	100,0

Zdroj: ŠÚ SR.

4.2 Predpoklady o budúcom vývoji v regiónoch NUTS II

Vývoj v jednotlivých NUTS II regiónoch bude založený na ich súčasnom východiskovom stave v súčinnosti s predpokladanou politikou rozvoja. Predpokladáme priaznivý efekt prílevu priamych zahraničných investícií (PZI), úspešnú aplikáciu regionálnej politiky a taktiež podporu z fondov EÚ spolu s kofinančnými verejnými zdrojmi. Význam tejto podpory bude nielen v samotnom rozvoji výroby, výstavby a tvorby pracovných miest. Vysoko pozitívne budú pôsobiť následné synergické a multiplikačné efekty. Výrazným prvkom bude nevyváženosť budúceho vývoja na úrovni NUTS II. Je vysoko pravdepodobné, že kraje (úroveň NUTS III) s relatívne pozitívnym vývojom budú brzdené kraji s horším vývojom. Výsledkom toho budú aj v budúcnosti niektoré regióny podhodnotené, iné naopak nadhodnotené. Príkladmi sú kraje Nitriansky a Banskobystrický, ktoré vplyvom vykazovania v rámci NUTS II sa javia ako bezproblémové, na druhej strane je ich vývoj hlboko podpriemerný.

Bratislavský kraj – svojou polohou, východiskovým stavom a statusom hlavného mesta je tento kraj predurčený aj naďalej k nadpriemerne pozitívnemu vývoju. V budúcnosti predpokladáme pretrvávanie výrazného prílevu PZI spolu s kumuláciou investícií z národných zdrojov. Mestský charakter tohto regiónu ho predurčuje aj naďalej ako centrum hospodárskeho, finančného a vedecko-technologického progresu. Spolu s postavením hlavného mesta a teda centra verejnej správy to bude pozitívne vplývať na tvorbu pracovných miest s vysokou produktivitou práce. Nebratislavské okresy Bratislavského kraja budú profitovať z ich polohy v bezprostrednej blízkosti centra. Podstatným faktorom rozvoja týchto okresov bude aj naďalej

pretrvávajúci trend sťahovania sa z mesta na vidiek a vznik nadväzných služieb – okresy Pezinok, Malacky a Senec.

Západoslovenský kraj – významným faktorom rozvoja tohto kraja bude jednak jeho poloha relatívne blízko centra (Bratislavy) spolu s hranicou s ČR a tiež vysoký potenciál rozvoja, kde sa spája kvalifikovaná pracovná sila s tradíciou istých odvetví. Z blízkosti centra bude významne ťažiť Trnavský samosprávny kraj, ktorý stále tvorí ponuku práce pre Bratislavský kraj. Južné okresy Trnavského kraja budú tiež profitovať z možnosti práce v susedných severných rozvinutých regiónoch Maďarska. Trnavský kraj bude v budúcnosti taktiež profitovať aj z výstavby automobilového závodu, kde sa dá očakávať rozvoj nadväzujúcich výrob a rast dopytu po službách v okolí tejto investície. Trenčiansky kraj bude ťažiť so súčasného významného postavenia v rámci SR. Výhodná je i poloha v blízkosti hraníc s ČR a medzi dvoma kraji s rozvinutou priemyselnou štruktúrou – Trnavským a Žilinským. Je vysoký predpoklad, že nadväzné výroby a služby pre oba automobilové komplexy, ktoré je možné využívať spoločne, budú alokované práve do tohto kraja. Vysoko problémovým sa do budúcnosti javí vývoj v Nitrianskom kraji. Jeho súčasná rozvinutosť nezakladá dostatočné predpoklady na výraznejšie zlepšenie. Najmä v južných okresoch s prevažujúcou poľnohospodárskou výrobou nie je možné očakávať výraznejšie zlepšenie. Problematická bude aj podpora tohto regiónu z fondov EU, nakoľko kritérium finančného prerozdelenia je založené na členení NUTS II. Keďže sa tento kraj nachádza v skupine s výrazne silnými regiónmi jeho celková pozícia je výrazne nadhodnotená a preto sa dostáva na relatívny okraj záujmu podpory.

Stredoslovenský kraj – Budúci vývoj tohto kraja bude výrazne nerovnomerný. Žilinský kraj bude významne profitovať v najbližších rokoch z prílevu PZI a plánovanej výstavbe automobilových závodov. Taktiež predpokladáme pokračujúcu prosperitu v súčasných rozvinutých centrách – okresy Ružomberok, Martin, Liptovský Mikuláš. Problematický vývoj očakávame v Oravskom regióne. V Banskobystrickom kraji v budúcnosti očakávame značne nevyvážený rozvoj. Výrazným sa javí severno-južný problém, kde v severných okresoch⁴ je produkcia orientovaná prevažne na priemyselnú výrobu (drevárstvo, strojárstvo, spracovanie kovov). Naopak južné okresy⁵ sú prevažne poľnohospodárske. Do budúcnosti nepredpokladáme výraznú zmenu tohto pomeru. Tradícia a kvalifikovanosť pracovnej sily bude výrazne pôsobiť v prospech rozvoja severných okresov. Naopak južné okresy budú aj naďalej relatívne zaostávať. Z hľadiska vývoja na trhu práce je možná i pracovná migrácia obyvateľstva do severných okresov Banskobystrického kraja tohto kraja.

Východoslovenský kraj – Aj napriek výraznej podpore zo strany eurofondov ktorú v tomto kraji v rokoch 2007 – 2013 predpokladáme, nebude vývoj v tomto kraji v strednodobom horizonte tejto prognózy výrazne pozitívny. Košický kraj bude významne čerpať z rozvoja v centre – mesto Košice. To bude pôsobiť ako rozvojové centrum a tiež ako hlavný zamestnávateľ v kraji. Rozvoj Prešovského kraja bude výrazne závislý od budovania technickej

⁴ Banská Bystrica, Zvolen, Žarnovica, Banská Štiavnica, Detva.

⁵ Lučenec, Veľký Krtíš, Rimavská Sobota, Poltár.

infraštruktúry. Výrazné zaostávanie je spôsobené najmä súčasnou slabou rozvinutosťou celého Východoslovenského kraja. Slabá rozvinutosť technickej infraštruktúry znemožňuje využívanie na rozvoj priemyslu, služieb a cestovného ruchu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva.

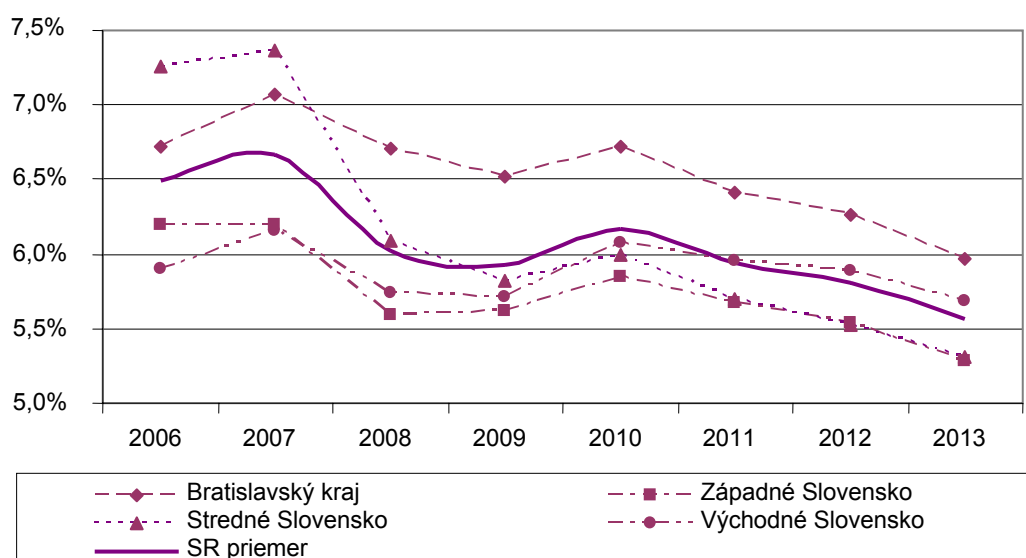
4.3 Prognóza socio-ekonomického vývoja v regiónoch NUTS II do roku 2013

Očakávaný socio-ekonomický vývoj v hlavných regiónoch SR na úrovni NUTS II bude korešpondovať s makroekonomickou prognózou SR pre roky 2006 – 2013. Očakáva sa vyššia dynamika rastu národného produktu v symbióze s očakávaným poklesom nezamestnanosti. Regionálna hospodárska politika bude pokračovať v snahe znižovať regionálne disparity na všetkých úrovniach. Týmto sa dosiahne výraznejšie spomalenie divergenčného procesu, napriek tomu však očakávame mierny nárast rozdielov medzi jednotlivými regiónmi a ku konvergencii bude dochádzať len v rámci vybraných menších regiónov. Podrobné výsledky prognóz podľa vybraných ukazovateľov sú uvedené v tabuľkách v Prílohe 2.

4.3.1 HDP

Pre Slovensko bude v rokoch 2006 – 2013 očakávaný priemerný rast HDP v stálych cenách na úrovni 6,1 %, pričom najvyššie rasty očakávame v prvých rokoch prognózy v kontexte s prejavom efektov získaných PZI v predchádzajúcich obdobiach a očakávanou dynamikou stredoeurópskeho regiónu. Najvyššiu dynamiku rastu si i naďalej udrží Bratislavský región na úrovniach 0,5 % bodu nad celoslovenským priemerom. Pokladáme ho zároveň za jediný región schopný výraznejšie generovať domáce investície. Z dôvodu predpokladaného výrazného prílevu PZI bude v porovnaní ostatných krajov rásť najrýchlejšie stredoslovenský kraj, a to najmä v úvodných rokoch prognózy, a to hlavne príspevkom Žilinského kraja. V strednodobom horizonte predpokladáme udržiavanie pomerne vysokého rastu HDP vo východoslovenskom kraji vplyvom synergických efektov budovania infraštruktúry a čerpania eurofondov v slabšie rozvinutých regiónoch. Dynamika rastu HDP v západoslovenskom regióne bude mierne brzdená vplyvom miernejšieho rastu produktivity práce vzhľadom na relatívne dobrý východiskový stav a na momentálne vysoko podpriemerné regióny stredného a východného Slovenska. Očakávaný vyšší rast HDP v západoslovenskom regióne najmä v Trnavskom kraji budú tlmiť nižšie rasty výkonnosti ekonomiky v Nitrianskom kraji (južné časti). V Trenčianskom kraji môžeme v strednodobom horizonte očakávať pozitívne efekty vplyvom výhodnej polohy medzi centrami automobilového priemyslu v osi Žilina – Trnava. Ani na úrovni NUTS III nepredpokladáme kraj s výrazne podpriemernými rastami produkcie v rámci sledovaného obdobia prognózy. Pri pohľade na vývoj štruktúry produkcie ekonomiky predpokladáme len mierne zmeny v prospech Bratislavského, Žilinského a Trnavského kraja spolu s miernym oslabením ostatných krajov.

Graf 4.1
Tempá rastu HDP, s.c. 1995

Prameň: Modelové výpočty tímu autorov.

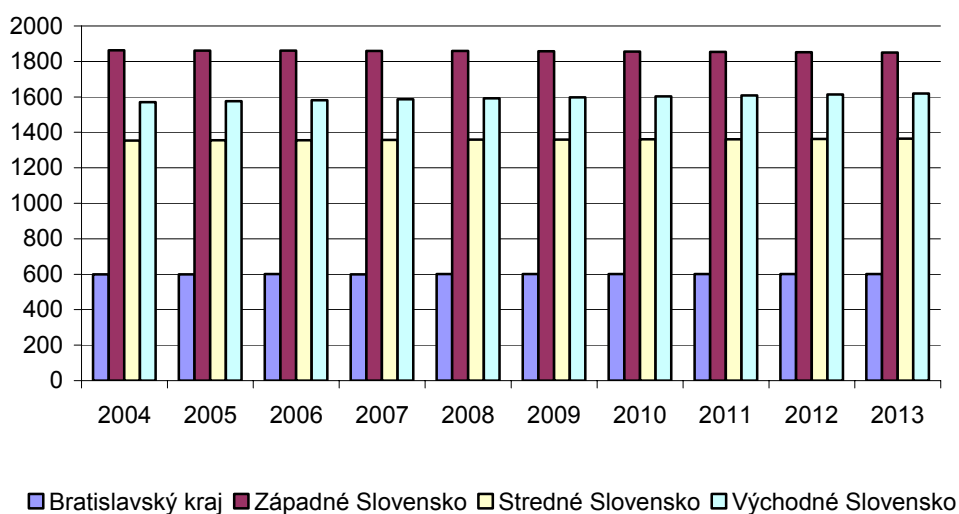
V produktivite práce na zamestnanca v hospodárstve SR je vidieť výraznejšie rozdiely v rámci regiónov. Priemerná produktivita práce na Slovensku v bežných cenách vzrastie zo súčasnej hodnoty 778 tisíc Sk v roku 2006 na 1 422 tisíc Sk v roku 2013. Výraznejší predstih Bratislavského kraja pred zbytkom Slovenska je spôsobený sústredením odvetví z vysokou pridanou hodnotou (bankovníctvo, financie) a zároveň sú tu sústredené sídla väčšiny inštitúcií a nadnárodných spoločností. Dosahuje viac ako 1,5 násobok priemernej produktivity práce na Slovensku a očakávame mierny rast tohto podielu i v ďalších obdobiach. V produktivite práce nasleduje západoslovenský kraj ťahaný hlavne vyššou produktivitou práce v Trnavskom kraji. Ďalej nasleduje stredoslovenský kraj a najslabšie je na tom východné Slovensko. Tu je markantný rozdiel medzi Prešovským a Košickým krajom. Košický kraj pritom dosahuje priemerné hodnoty produktivity práce, ale región je výrazne brzdený Prešovským krajom, ktorý dosahuje len 68 % priemernej produktivity práce bez výraznejších očakávaní k jej vyšším rastom v horizonte prognózy.

4.3.2 Trh práce

Vývoj na trhu práce bude poznačený jednak vývojom populácie a jednak ekonomickou výkonnosťou v regióne. Z hľadiska vývoja populácie bude najrýchlejšie rásť východoslovenský kraj (Vaňo, B., 2004). Jeho populácia vzrastie z 1,57 mil. v roku 2006 na 1,61 mil. v roku 2013, čo je o takmer 48 tis. obyvateľov viac. Priemerný prírastok v tomto kraji bude na úrovni 5 219 obyvateľov ročne. Počet obyvateľov Stredoslovenského kraja bude rásť najmä z dôvodov

vyššieho prírastku v oravských okresoch⁶ priemerným ročným prírastkom 942 obyvateľov. V západoslovenskom kraji bude počet obyvateľov klesať v horizonte prognózy o takmer 1 500 obyvateľov ročne. Príčinami sú zmena rodinného správania sa, migrácia bližšie k centru (Bratislavský kraj) a do českej republiky. Výrazným faktorom sú negatívne prírastky, ktoré sú charakteristické pre južné okresy Slovenska. Počet obyvateľov Bratislavského kraja bude relatívne stagnovať s prírastkom 144 obyvateľov ročne, pričom absolútny prírastok má tendenciu v čase klesať.

G r a f 4.2

Populácia v krajoch NUTS II, tis. obyvateľov

Prameň: Prognóza VDC (Vaňo, B., 2004).

Z celkovej populácie je možné na základe mier participácie odvodit' vývoj ekonomic-ky aktívneho obyvateľstva. Najvýraznejší pokles ekonomic-ky aktívneho obyvateľstva bude v Bratislavskom kraji. Medzi rokmi 2005 – 2013 poklesne počet ekonomic-ky aktívnych o približne 9 000 obyvateľov. Rast ekonomic-ky aktívneho obyvateľstva bude zaznamenaný v re-giónoch východného a stredného Slovenska (pozri Príloha 2).

Počet zamestnaných má z regionálneho hľadiska dve roviny. Na jednej strane sú re-gionálne počty o zamestnaných osobách počítaných na základe výberového zisťovania pra-covních síl (VZPS) a jednak na základe evidencie Národného úradu práce (NÚP). Tieto zis-tenia dávajú prehľad, koľko obyvateľov daného regiónu je zamestnaných, pričom nezohľad-ňuje miesto ich zamestnania. Druhú rovinu predstavuje evidencia počet zamestnaných v národnom hospodárstve (PZNH), ktorá eviduje počet pracujúcich v regióne, pričom nezoh-ľadňuje ich miesto bydliska.

⁶ Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín.

Z hľadiska sledovania zamestnanosti podľa VZPS a podľa evidencie NÚP predpokladáme pomalé približovanie sa týchto dvoch metodík. Na celonárodnej úrovni však toto približovanie bude mať len marginálny efekt.

Vývoj dynamiky počtu zamestnaných bude kopírovať zmeny vo výkonnosti ekonomiky v danom regióne. Vo všetkých krajoch (s výnimkou Bratislavského) bude zaznamenávaný stabilný rast dopytu po práci. Z titulu nášho predpokladu o príleve PZI a taktiež mobilizácie domácich zdrojov bude na západnom Slovensku stabilná dynamika rastu zamestnanosti, zamestnanosť na strednom Slovensku bude rásť najrýchlejšie v úvodných rokoch prognózy (2005 – 2008). Vo Východoslovenskom kraji sa bude dynamika rastu zamestnanosti zvyšovať ku koncu prognózy. Zaujímavý bude vývoj v Bratislavskom kraji, kde bude dopyt po práci postupne klesať. Bude to spôsobené postupným zvyšovaním produktivity práce. Nakoľko sa však jedná o relatívne malé úbytky vzhľadom na súčasný stav pracujúcich a taktiež sa predpokladá aj postupný pokles počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva, nebude mať toto znižovanie výrazný vplyv na trh práce.

Rozdielny vývoj miery dopytu po práci a ekonomicky aktívneho obyvateľstva v jednotlivých regiónoch bude mať samozrejme aj rozdielny vplyv na mieru nezamestnanosti. Ako bolo možné pri formovaní prognózy očakávať, najnižšia miera nezamestnanosti bude dosahovaná v Bratislavskom kraji. Smerom od západu na východ bude miera nezamestnanosti postupne rásť a najvyššia miera nezamestnanosti bude dosahovaná vo Východoslovenskom kraji. Značný nesúlad bude však badateľný pri miere nezamestnanosti vo vnútri NUTS II – na úrovni samosprávnych krajov, prípadne okresov. Napriek tomu, že Stredoslovenský kraj bude ako celok vykazovať prijateľnú mieru nezamestnanosti, práve v okresoch Banskobystrického kraja⁷ budú aj naďalej pretrvávajúť najvyššie dosahované miery nezamestnanosti. Z titulu nízkych mier nezamestnanosti v okresoch Žilinského kraja⁸ nebude tento vývoj na úrovni NUTS II badateľný. Naproti tomu na východe Slovenska bude dosahovaná nižšia miera nezamestnanosti oproti extrémom na strednom Slovensku, avšak bude dosahovaná vo väčšom počte okresov, čo bude pôsobiť na celkový nepriaznivý obraz o nezamestnanosti v tomto regióne.

⁷ Najmä okresy Poltár, Rimavská Sobota, Revúca. Veľký Krtíš.

⁸ Najmä okresy Žilina, Námestovo, Čadca.

5. PROGNOZA SOCIO-EKONOMICKEJ SITUÁCIE V REGIÓNOCH BRATISLAVA – MESTO A LUČENEC

Prognóza na okresnej úrovni vznikla na základe ekonometricko-expertného modelu vývoja regiónov Slovenska. Hlavnými exogénnymi vstupmi boli výstupy z regionálnej krajskej prognózy. Výsledky prognózy pre okresy Bratislavského a Banskobystrického kraja sú v Prílohe 3.

5.1 Základná charakteristika regiónov

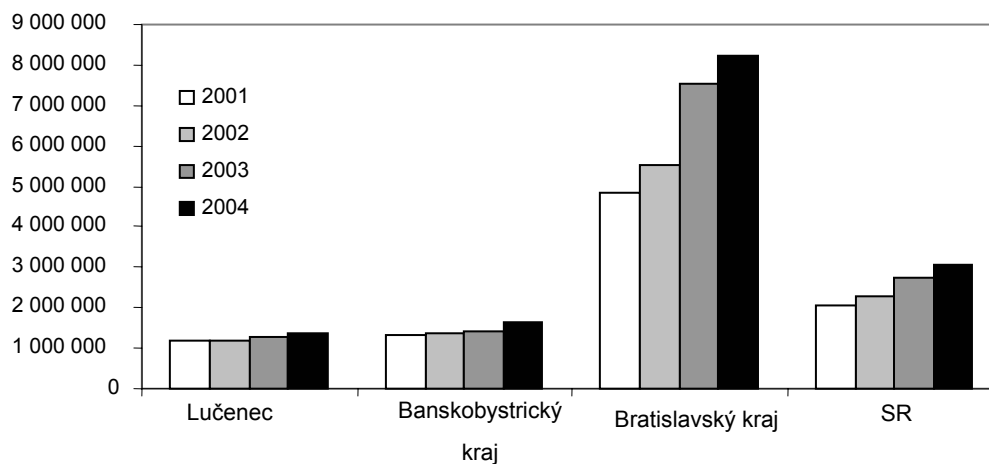
5.1.1 Bratislava

Ako už vyplynulo z charakteristiky Bratislavského kraja, ide o ekonomicky najvyspelejší región v SR. Na tomto mieste sa už sústreďíme na niektoré detailnejšie a exaktne dokázateľné charakteristiky, keďže všeobecná charakteristika je v podstate zhodná s charakteristikou Bratislavského kraja. Pre dobrú porovnateľnosť sa venujeme hodnoteniu rovnakých parametrov v oboch relevantných regiónoch (Bratislava aj Lučenec). Taktiež v použitých grafoch sa hneď snažíme porovnať tieto dva regióny:

Značný predstih v produktivite práce priemyselných organizácií. Produktivita práce v Bratislavskom kraji významne (a čoraz významnejšie) „odskakuje“ od celoslovenského priemeru. Je to dané prítomnosťou technologicky náročnejších výrob, masívnou prítomnosťou PZI, koncentráciou kvalitatívne najlepšej skladby ľudských zdrojov a pod. Vyplýva z toho najlepšia možnosť tvorby zdrojov a priestor pre vyššiu mzdovú hladinu (Graf 5.1).

G r a f 5.1

Produktivita práce v priemysle (na jedného zamestnanca, v Sk)

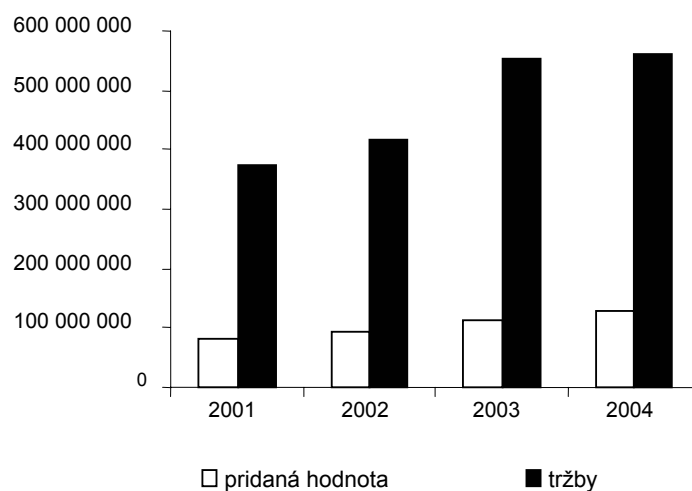

Prameň: Štatistický úrad SR, Ročenka priemyslu 2004.

- a) Objemové ukazovatele priemyselnej produkcie vykazujú v Bratislave silný rast. Vývojové tendencie v tržbách, pridanej hodnote, či hospodárskom výsledku pred zdanením sú v tomto regióne vysoko priaznivé, s prítomnosťou kontinuálneho rastu (Graf 5.2, 5.3).

G r a f 5.2

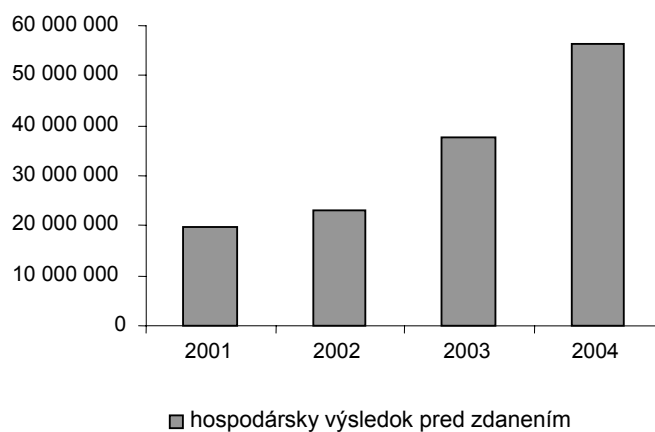
Pridaná hodnota a objem tržieb v priemysle Bratislavského kraja (tis. Sk)

Prameň: Štatistický úrad SR, Ročenka priemyslu 2004.

G r a f 5.3

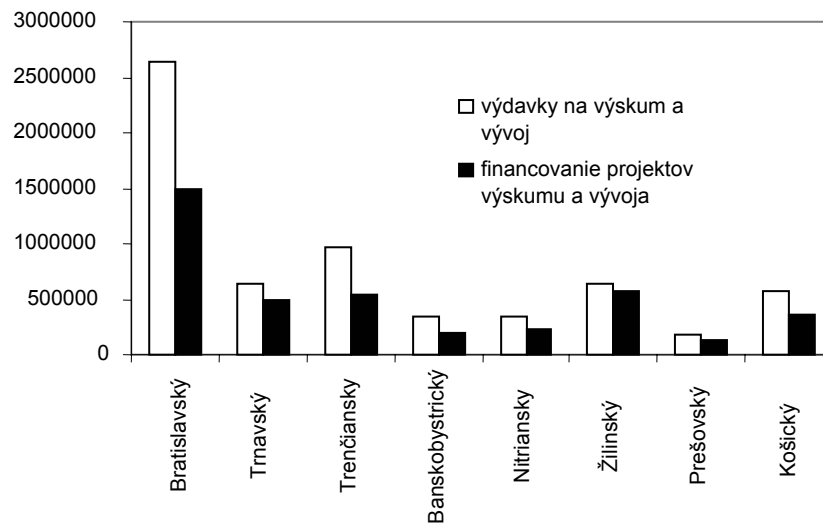
Hospodársky výsledok pred zdanením v priemysle Bratislavského kraja

Prameň: Štatistický úrad SR, Ročenka priemyslu 2004.

- b) Mesto Bratislava je taktiež lídrom vo výskume a vývoji. Skúmané regióny sú na protipóloch v štatistike výskumu a vývoja. Bratislava ako hlavné mesto má celkom logicky najväčšiu koncentráciu výdavkov do výskumu a vývoja. Má najlepšiu východiskovú polohu pre rozvoj inovačného potenciálu (Graf 5.4).

Graf 5.4
Parametre výskumu a vývoja v krajoch SR (dáta za rok 2004)

Prameň: Štatistický úrad SR.

- c) Finančné ukazovatele: Bratislavské podniky sú finančne najzdravšie. Podľa údajov o finančných výsledkoch (zbieraných spoločnosťou INFIN, s.r.o.) platí, že pri takmer každom ukazovateli existuje predstih Bratislavského kraja pred úrovňou priemeru SR (pozri aj grafy v časti 5.1.)
- d) Nápadná koncentrácia investičných činností. Podľa zistení „TRENDTOP v stavebníctve“ a monitoringu ďalších odborných médií sa bratislavského regiónu alebo priamo Bratislavy týka viacero z najväčších realizovaných stavieb začatých v rokoch 2004 – 2006 (ide napr. o: železničný koridor Rača – Trnava za 2 955 078 tis. Sk, diaľnica D1 Viedenská – Prístavný most za 2 327 300 tis. Sk, Most Apollo za 2 208 300 tis. Sk, Komunikácia Lamačská cesta – Staré grunty za 1 385 260 tis. Sk, polyfunkčný objekt Boria v hodnote 418 955 tis. Sk). Stále pretrváva boom vo výstavbe polyfunkčných centier (Boria, Zóna Karadžičova, River Park a ďalšie, s nákladmi rádovo okolo stoviek miliónov až niekoľkých miliárd Sk. K tomu sa pridáva nevídaný rozmach výstavby obytných budov – napr. výstavba satelitného mestečka pripravovaného spoločnosťou Meridian má náklady okolo 3,5 mld Sk). Vysoká koncentrácia investičnej činnosti dáva priestor pre ďalší budúci rast a spochybňuje úvahy o konvergencii ostatných regiónov k Bratislavskému kraju.

5.1.2 Lučenec

Na rozdiel od Bratislavy tu neplatí, že by charakteristiky okresu boli v podstate totožné s charakteristikami kraja. Je potrebné doplniť niekoľko dôležitých charakteristík okresu Lučenec, ktorými sa on odlišuje od celkovej charakteristiky NUTS II, ktorého je súčasťou (t.j. Stredoslovenského kraja). Je to predovšetkým skutočnosť, že okres Lučenec je súčasťou

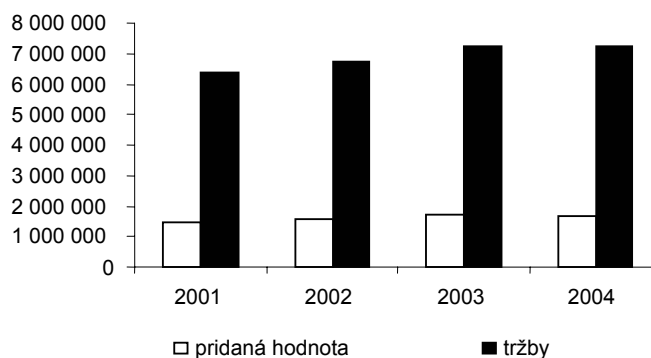
zaostávajúceho južného pásu príslušného NUTS II a taktiež je obklopený ešte výraznejšie zaostávajúcimi okresmi a to nielen území Slovenska, ale aj susedného Maďarska. Prihraničný maďarský región, hraničiaci z juhu s okresom Lučenec, patrí taktiež k tým menej rozvinutým (v rámci Maďarska). Okres Lučenec preto zatiaľ nemôže ťažiť z rozvoja susedného zahraničného regiónu tak, ako z neho ťažia iné južné okresy ako Dunajská Streda či Komárno. Je preto silne obmedzená možnosť tvorby cezhraničných, či nadokresných silnejších ekonomických klastrov. Okres utrpel úpadkom tradičného priemyslu, existujú však aj príklady úspešných aktivít (výroba stavebnej keramiky, potravinársky priemysel, investícia Johnson Controls zameraná na automobilové komponenty). Okres má vybudovanú dobrú sieť stredného školstva. Chýba mu však dopravné prepojenie prostredníctvom dopravných ťahov vyššej kategórie. Vážna nerovnováha na trhu práce sa v období posledných troch rokov mierne znižuje. Okres je však naďalej poznačený vysoko nadpriemernou mierou nezamestnanosti a taktiež značným výskytom marginalizovaných skupín. Potenciál v podobe využiteľnosti nekovových nerastov vhodných pre výrobu stavebných materiálov zostáva iba čiastočne využitý, dlhodobý zamýšľaný ojedinelý priemyselný park (projekt Silikátovej hospodárskej zóny SIHOZ) ustrnul vo svojej prípravnej fáze.

V rámci charakteristík okresu považujeme za dôležité upozorniť na:

- Priepastné zaostávanie v produktivite práce v priemysle. V Banskobystrickom kraji je produktivita podpriemerná, v samotnom okrese Lučenec ešte o niečo nižšia.
- Stagnácia vo vývoji objemových ukazovateľov priemyslu. Vývojové tendencie v tržbách, pridanej hodnote, či hospodárskom výsledku pred zdanením sú v samotnom okrese Lučenec o niečo priaznivejšie ako v Banskobystrickom kraji. Treba si napr. všimnúť, že v okrese Lučenec je priemysel ako celok aspoň v zisku, kým za kraj ako celok sú v strate. Všetky údaje sú však podstatne menej priaznivé ako v Bratislavskom kraji. Stojí však za povšimnutie, že okres Lučenec je z hľadiska vyspelosti priemyslu v relatívne dobrej pozícii v porovnaní s ostatnými okresmi južného zaostávajúceho pásu v Stredoslovenskom kraji. (Graf 5.5 – 5.8).

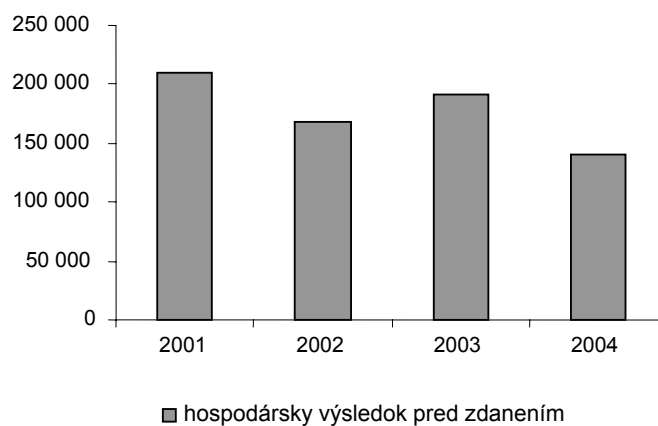
G r a f 5.5

Pridaná hodnota a objem tržieb (priemysel okresu Lučenec, tis. Sk)

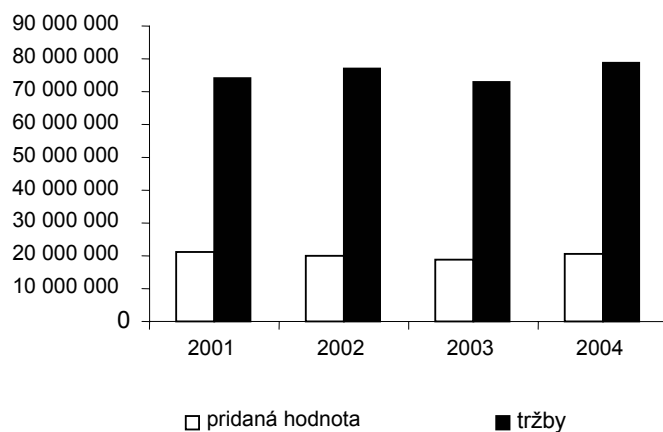
Graf 5.6

Hospodársky výsledok pred zdanením (priemysel okresu Lučenec, tis. Sk)

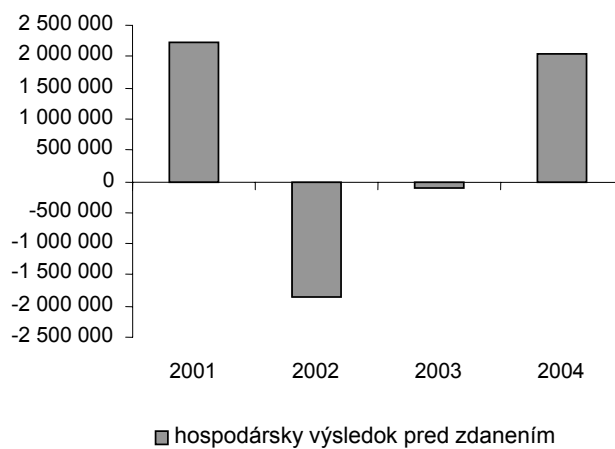
Graf 5.7

Pridaná hodnota a objem tržieb (priemysel BB kraja, tis. Sk)

Graf 5.8

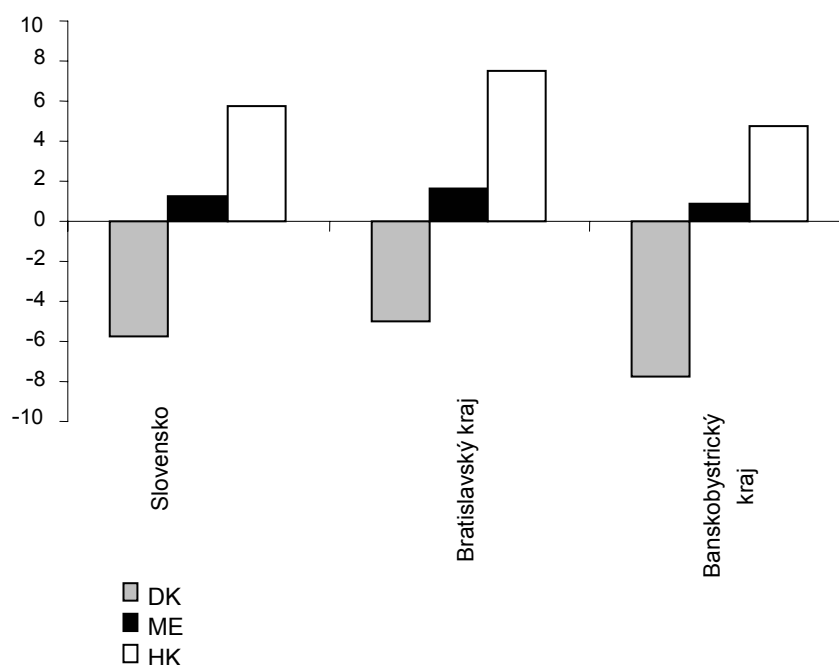
Hospodársky výsledok pred zdanením (priemysel BB kraja, tis. Sk)

Prameň: Štatistický úrad SR, Ročenka priemyslu 2004.

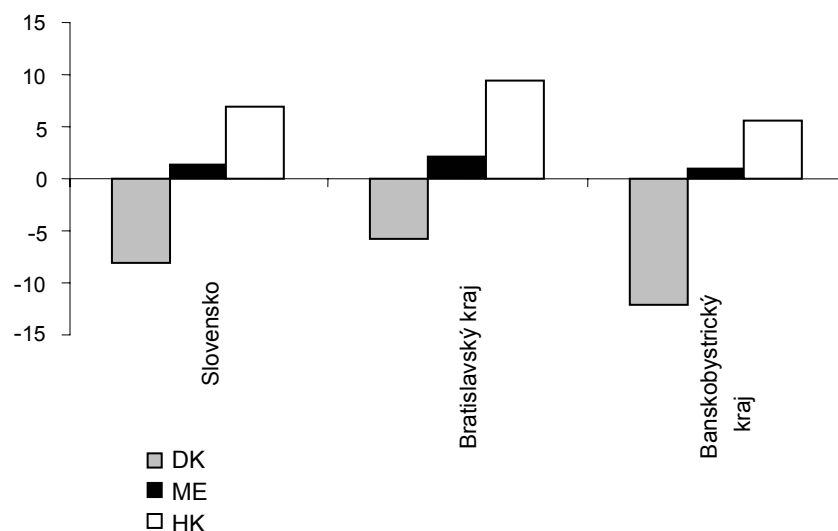
- c) Banskobystrický kraj je spolu s Prešovským najvýraznejšie zaostávajúcim v objeme výdavkov na výskum a vývoj. Vlastný inovačný potenciál je relatívne malý, pritom zatiaľ ani ojedinele prichádzajúce PZI neprinášajú nový stimul pre rozvoj aktivít s vysokou pridanou hodnotou a vysokými príjmami. Existujúce PZI sa zameriavajú skôr na využitie nízkych nákladov práce v regióne.
- d) Vo finančných ukazovateľoch je región blízko celoštátneho priemeru. Pri použití údajov zozbieraných spoločnosťou INFIN, s.r.o. zisťujeme, že podniky Banskobystrického kraja sú veľmi blízke priemeru SR. Za okresnú úroveň tieto dáta nie sú vykazované, ale hodnotu majú aj dáta vykázané na úrovni Banskobystrického kraja (t.j. NUTS III), lebo vypovedajú o finančnom zdraví podnikov v prostredí, v ktorom pôsobia podniky Lučeneckého okresu. Tu vyberáme niekoľko ukazovateľov, v ktorých existuje výraznejšia diferenciacia medzi sledovanými krajinami, resp. kde sa prejavuje výraznejšie zaostávanie podnikov Banskobystrického kraja. Ide o zaostávanie v prevádzkovej rentabilite tržieb, v rentabilite vlastného imania alebo v podiele novovytvorenej hodnoty v tržbách. Zaostávanie v niektorých finančných ukazovateľoch vypovedá o menšej schopnosti financovať svoju ďalšiu expanziu z vlastných zdrojov, v porovnaní s podnikmi Bratislavského kraja (Graf 5.8 – 5.9).

Graf 5.9
Prevádzková rentabilita tržieb (%)

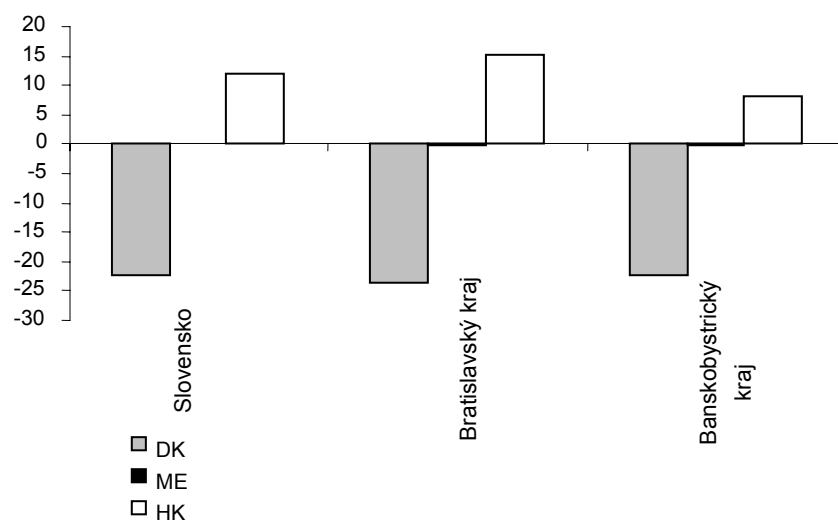
Prameň: INFIN, s.r.o., Stredné hodnoty finančných ukazovateľov ekonomických činností v SR.
Poznámka: HK – horný kvartil, ME – medián, DK – dolný kvartil.

Graf 5.10
Podiel novovytvorenej hodnoty v tržbách (%)

Prameň: INFIN, s.r.o., Stredné hodnoty finančných ukazovateľov ekonomických činností v SR.
Poznámka: HK – horný kvartil, ME – medián, DK – dolný kvartil.

Graf 5.11
Rentabilita vlastného imania(%)

Prameň: INFIN, s.r.o., Stredné hodnoty finančných ukazovateľov ekonomických činností v SR.
Poznámka: HK – horný kvartil, ME – medián, DK – dolný kvartil.

- e) Investičná činnosť v regióne bola doteraz málo významná, ale objavujú sa známky obratu. Okresu Lučenec alebo jeho bližšieho geografického okolia sa týkalo len nepatrné množstvo väčších investičných aktivít, kým ich koncentráciu v porovnávanej Bratislave sme označovali za mimoriadne vysokú. K náznakom obratu došlo až v roku 2005, keď sa priamo v Lučenci alebo v jeho širšom okolí usídlili niekoľkí významnejší investori. Za roky 2005 a 2006 by malo do regiónu Novohrad a Gemer pritecť 11 mld Sk v podobe priamych

zahraničných investícií: 1) Priamo v Lučenci išlo o investíciu Johnson Controls (investícia za 21 miliónov eur; výroba penových výplní do autosedačiek pre automobilku Kia; v prvej etape zamestnal 150 ľudí, ktorých počet sa do troch rokov má ešte zdvojnásobiť). 2) V priemyselnom parku pri Lučenci je plánovaný nábeh výroby rakúskych spoločností Sio Tech Technologie (bude vyrábať filtračnú hmotu využívajúc nerasty z tejto oblasti), a Baxalat (výroba bazaltových vlákien na výstuhu betónu). Firma Styl Bau a spoločnosť LiaPor House Romberger Slovensko plánujú vyrábať prefabrikované domy z ekologických materiálov. Menované spoločnosti by mali v Lučenci preinvestovať dohromady takmer okolo 940 miliónov korún a vytvoriť okolo 400 pracovných miest. 3) V širšom okolí Lučenca ide o prípravu závodu Continental Automotive (vo Zvolene) s hodnotou investície vo výške 500 000 tis. Sk, ďalej o investíciu MPG Holding (ohlásená investícia za 10 miliárd v Jelšave, má ísť o spracovanie vysoko čistého kremíka s potenciálom zamestnať tristo osôb) alebo o investíciu holandskej firmy CMF Group (má postaviť pri Rožňave závod za vyše 110 miliónov korún, vyrábať tam špeciálne plechy, zamestnať perspektívne dvesto osôb).

Doterajší malý objem významných investícií dával menšiu šancu pre masívnejší ekonomický rast. Známkou oživenia investičnej aktivity vylepšujú rastové vyhliadky, zatiaľ je však tento vplyv ťažké kvantifikovať, pretože nie sú známe konkrétnejšie parametre fungovania týchto firiem (a navyše sa ani nemusí každá investícia zrealizovať – vid' príklad Dräxlemeier v Rimavskej Sobote).

5.2 Niektoré špecifiká trhov práce v Bratislave a Lučenci

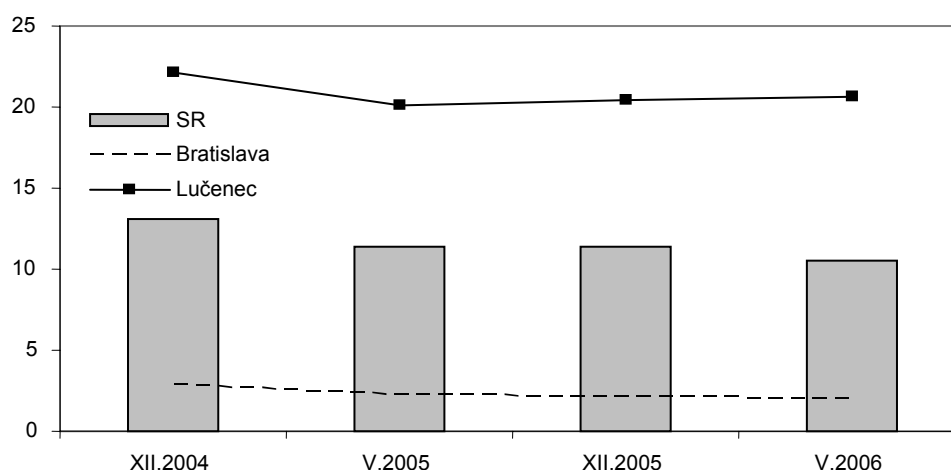
1) Porovnáva sa tu región s nedostatkom pracovných síl s regiónom s nedostatkom pracovných príležitostí. Kým mestské okresy Bratislavy dosahujú stabilne najnižšiu mieru nezamestnanosti v SR a potrebujú nasávať pracovnú silu z okolitých regiónov, Lučenec dlho patril k najproblémovjším regiónom (z hľadiska trhu práce). V súčasnosti sa však vylepšila aj pozícia Lučenca – svojou mierou evidovanej nezamestnanosti na úrovni 20 % (máj 2006) už nepatrí medzi okresy s najvyššou mierou nezamestnanosti.

2) Priepastné rozdiely medzi porovnávanými okresmi sú nielen v samotnej miere nezamestnanosti, ale aj v podiele dlhodobej nezamestnanosti. Približne 60 % nezamestnaných v okrese Lučenec je v registri viac ako rok, 40 % dokonca viac ako 4 roky. Tieto parametre sú v Lučenci podstatne nepriaznivejšie ako je priemer v SR. A čo je horšie, rastie podiel aj absolútny počet nezamestnaných, ktorí sú bez práce už viac ako 4 roky.

3) Veľmi nízka miera nezamestnanosti v Bratislave sa ešte ďalej mierne znižovala. Miera nezamestnanosti v Lučenci však po poklese z hodnôt okolo 30 % klesla na 20 % a tu akoby sa zatiaľ zastavila. Ak vezmeme do úvahy vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných, je zrejmé, že ďalšie razantné znižovanie miery nezamestnanosti bude veľmi ťažké.

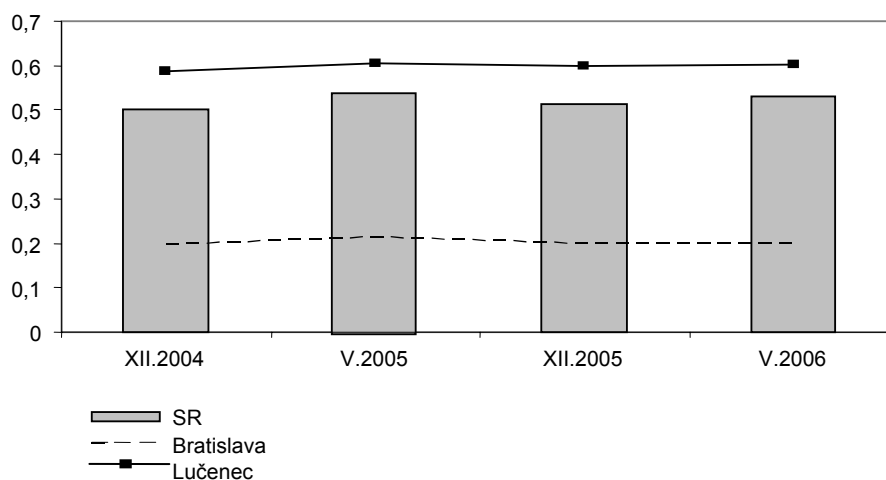
4) Spomínaní veľkí investori môžu v Gemeri a Novohrade naraziť na problém nedostatku kvalifikovaných pracovných síl. Takmer polovica z nezamestnaných má len základné vzdelanie. Navyše sú bez práce dlhodobo a sú ťažko preškoliiteľní. Riešením možno bude získavanie pracujúcich z iných okresov, prípadne z Maďarska. Problémom sú najmä požiadavky na vysokoškolské vzdelanie s technickým či ekonomickým zameraním, ovládanie práce s počítačom a dobrá znalosť cudzieho jazyka. Aj jelšavská výroba MPG Holding, postavená na špičkových technológiách, si vyžiada špecialistov. Miestne úrady práce sú pripravené ponúknuť investorom vzdelávacie programy podľa ich potrieb, ako i osloviť tých, ktorým už prácu zabezpečili, s lepšou ponukou a ich miesta naplniť evidovanými uchádzačmi. Spoliehajú sa tiež na to, že investori pritiahnu mladých ľudí pracujúcich mimo domova späť domov. Každopádne je pravdepodobné, že prichádzajúci investori narazia na problém nízkej kvality značnej časti voľnej pracovnej sily.

G r a f 5.12
Miery evidovanej nezamestnanosti (v %)

Prameň: UPSVAR.

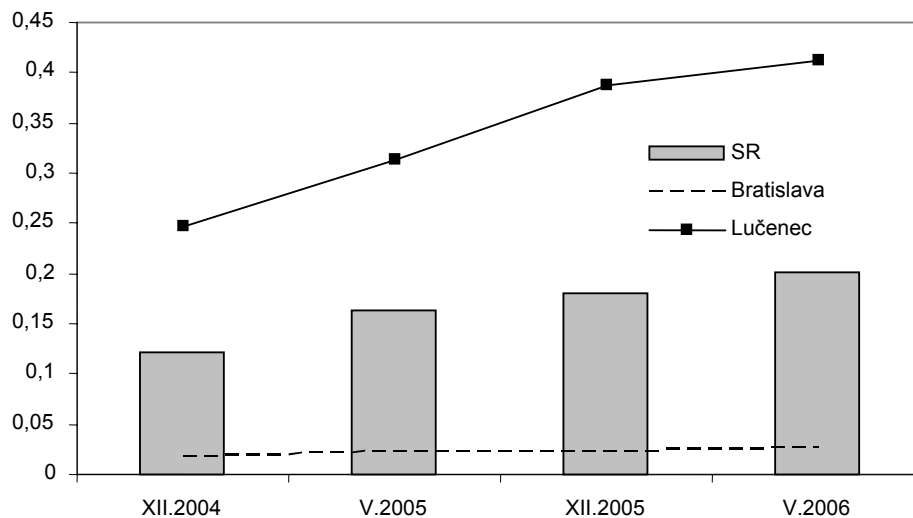
G r a f 5.13
Podiel nezamestnaných dlhšie ako jeden rok na celkovej nezamestnanosti

Prameň: Vlastné výpočty podľa dát UPSVAR.

Graf 5.14

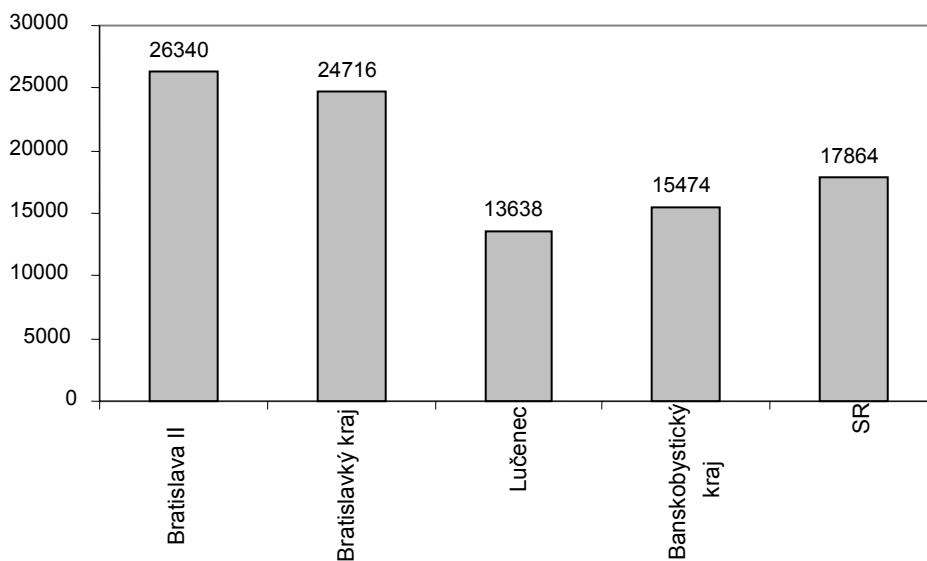
Podiel nezamestnaných dlhšie ako štyri roky na celkovej nezamestnanosti

Prameň: Vlastné výpočty podľa dát UPSVAR.

Graf 5.15

Priemerná mesačná mzda v Sk

Prameň: Vlastné výpočty podľa dát UPSVAR.

5.3 Zhodnotenie potenciálu rozvoja regiónov

5.3.1 Bratislava

Vyhliadky pre ekonomický rast regiónu zostanú zrejme veľmi dobré a to aj napriek tomu, že regionálna politika bude viac preferovať kohéziu a spomalenie rastu medziregionálnych diferencií. Z tohto hľadiska bude významný fakt, že Bratislava bude podporovaná nielen

prílevom PZI, ale taktiež ako jeden z mála regiónov bude vo vysokej miere aktivovať aj súkromné domáce zdroje. Mesto Bratislava má potenciál na to, aby sa v blízkej budúcnosti mohlo stať technologickým lídrom v SR. Predpokladané prepojenie s diaľnicou spájajúcou Viedeň a Budapešť vylepší jeho integráciu so širším, nadnárodným regiónom, ktorý vykazuje veľmi dobrý vývoj socio-ekonomických parametrov. S vysokou pravdepodobnosťou nastane odlev obyvateľstva do susediacich vidieckych regiónov, posilní sa tendencia dochádzky za prácou do Bratislavy (región Bratislavy zostane regiónom s nedostatkom vlastnej pracovnej sily a nutnosťou jej dovozu z okolitých regiónov).

V horizonte prognózy predkladanej v tomto materiáli nepredpokladáme, že by Bratislava strácala svoj predstih pred ostatnými regiónmi a zároveň predpokladáme, že vláda neprijme nejaký „nivelizačný“ scenár nútiaci ku kohézii za cenu spomalenia rastu ekonomiky v Bratislavskom kraji. Takýto scenár by bol nezmyselný, lebo by sa zblíženie ekonomických parametrov medzi regiónmi dosiahlo pomalším rastom ekonomiky ako celku.

5.3.2 Lučenec

Potenciál regiónu sa opiera o tradície v strojárkej výrobe, výrobe keramiky a agropotravinárstva. Existujú dobré skúsenosti s agropotravinárskou výrobou vyššej kvalitatívnej úrovne. Okresu by rozhodne prospelo, ak by sa podarilo oživiť pôvodne zaujímavú myšlienku hospodárskej zóny orientovanej na využitie ojedinelých nerastov (vhodných na ušľachtilé stavebné materiály). Realizácia tejto zóny stroskotala, nie však vinou chybnéj pôvodnej idey. V súčasnosti sa objavujú známky oživenia takejto výroby. Existuje síce iba slabý potenciál pre tvorbu cezhraničných klastrov, ten však možno zvýšiť koordinovaným postupom samosprávy a stavovských organizácií dotknutého slovenského aj maďarského regiónu. Posilnenie šancí pre silnejší rozvoj vyplýva aj z pripravovanej výstavby stredo-južnej rýchlostnej komunikácie, ktorá by mala zmierniť deficit regiónu v oblasti ciest vyššej úrovne. V oblasti južného zaostávajúceho pásu stredného Slovenska má práve okres Lučenec najlepšie vyhliadky na dostavenie sa oživenia, s vysokou pravdepodobnosťou má tento okres najlepšie vyhliadky na to, aby mohol dávať rastové impulzy pre južný pás stredného Slovenska.

5.4 Prognóza vývoja socio-ekonomického vývoja v regiónoch

5.4.1 Bratislava

Mesto Bratislava bude patriť i naďalej k hlavným „ťahúňom“ slovenskej ekonomiky. Očakávame i naďalej dosahovanie nadpriemerných rastov hodnôt makroekonomických ukazovateľov v rámci Slovenska. Spolu s Bratislavou budú z tohto stavu profitovať aj okolité okresy samosprávneho Bratislavského kraja.

Počet obyvateľov Bratislavy bude mať v horizonte prognózy mierne klesajúci charakter. Tento trend bude podporovaný niekoľkými hlavnými faktormi. Postupné starnutie obyvateľstva⁹ spojené s negatívnym prírastkom a preferencia obyvateľstva smerom k bývaniu v prímestských oblastiach. Najvýraznejšie je to vidieť v náraste obyvateľstva v Pezinskom a Seneckom okrese, kde je podobná demografická štruktúra obyvateľstva ako v hlavnom meste. Zároveň sa zvyšuje počet obyvateľov dochádzajúcich z týchto okresov do Bratislavy, čo bude predstavovať v najbližšom zvýšené nároky na miestnu infraštruktúru. Predpokladáme, že počet obyvateľov Bratislavy poklesne do roku 2013 oproti roku 2006 o 5 800 obyvateľov na 419 300.

Výraznejší pokles očakávame v stave ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Starnutie populácie spôsobí pokles z 229 011 obyvateľov v roku 2006 (odhad) na 214 073 ekonomicky aktívnych obyvateľov v roku 2013. Na druhej strane bude významná časť dopytu po práci aj naďalej saturovaná pravidelne dochádzajúcimi pracovníkmi. Významný faktor ovplyvňujúci zamestnanosť je fakt, že Bratislava sa stáva zásobárňou pracovnej sily pre susedné Rakúsko.

Rast produktivity práce spojený s prechodom na poznatkovú ekonomiku s vysokou mierou automatizácie bude v Bratislave pôsobiť na postupný pokles dopytu po práci. Počet evidovaných zamestnaných v meste Bratislava poklesne medzi rokmi 2006 – 2013 takmer o 12 tisíc miest. Taktiež klesne počet pracujúcich¹⁰ v Bratislave až o 13 800 pracovníkov. Výrazne tu bude pôsobiť faktor rozvoja slovenských regiónov, a tým pokles jednakej ponuky práce z mimobratislavských regiónov. Istý vplyv možno očakávať aj vplyvom decentralizácie štátnej správy a znížením počtu štátnych zamestnancov. Taktiež je možné očakávať, že z titulu rastu prevádzkových nákladov podnikov v súčasnosti pôsobiacich v Bratislave v spojení s rozvojom ostatných regiónov budú podniky presúvať aktivity mimo centrum.

Paradoxne aj napriek poklesu dopytu po práci nebude rásť nezamestnanosť. Pokles ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude miera nezamestnanosti počítaná z disponibilného počtu nezamestnaných klesne z 2,65 % v roku 2006 na 1,66 % v roku 2013. V absolútnych číslach to bude znamenať pokles počtu nezamestnaných z 9 512 na 5 746.

Pre porovnanie treba ešte uviesť očakávaný vývoj nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl, kde predpokladáme pokles z 4,5 na 3,35 %

Mesto Bratislava bude aj naďalej dosahovať nadpriemerné hodnoty vytvoreného HDP. Ten by v roku 2013 mal dosiahnuť v bežných cenách hodnotu 703 917 mld Sk, čo je približne 24 % celoslovenského HDP. Predpokladáme i naďalej vysoké tempá rastu HDP v stálych cenách v rokoch 2006 – 2010 na úrovniach okolo 6,5 % ročne. K horizontu prognózy predpokladáme postupné spomalenie rastu na úroveň 5,8 % v roku 2013.

⁹ Charakterizovaný rastom priemerného veku obyvateľov.

¹⁰ Skupina zamestnaní sú z regionálneho hľadiska chápaný ako všetci evidovaní zamestnaní obyvatelia s bydliskom na danom území bez ohľadu na miesto ich pracoviska. Kategória pracujúci v národnom hospodárstve predstavuje počet evidovaných zamestnaných pracujúcich na danom území bez ohľadu na miesto ich bydliska.

Od celoslovenského priemeru sa v Bratislave bude odlišovať aj produktivita práce.¹¹ Tá sa bude v horizonte prognózy naďalej zvyšovať a z 157 % v roku 2006 bude dosahovať v roku 2013 takmer 172 % z celoslovenského priemeru.

5.4.2 Lučenec

Okres Lučenec bude aj naďalej so svojimi viac ako 72 tisíc obyvateľmi tretím najľudnatejším okresom Banskobystrického kraja. Demografický vývoj v tomto okrese (a rovnako aj v kraji) bude relatívne stabilný. V horizonte prognózy klesne počet obyvateľov iba o 350 ľudí, čo z hľadiska celkového počtu obyvateľov v tomto okrese (ani nie pol percenta) môžeme považovať za zanedbateľné.

Veková štruktúra obyvateľstva v tomto regióne bude mať za následok mierne odlišný vývoj ekonomicky aktívnych obyvateľov ako počet obyvateľov. Počet ekonomicky aktívnych obyvateľov narastie v horizonte prognózy iba o 20 obyvateľov na 34 759 pracovníkov, čo je prakticky nemenný stav.

Predpokladaná podpora ekonomickej výkonnosti okresu Lučenec, ktorá bude tvorená pomocou fondov Európskej Únie. Taktiež predpokladaný prílev PZI do regiónu bude mať za následok priamo v okrese Lučenec výrazné zvýšenie dopytu po práci o vyše 1 200 pracovných miest v rokoch 2006 – 2013, čo bude znamenať tretí najvyšší rast v rámci Banskobystrického kraja. Výraznejšie vzrastie počet pracujúcich o takmer 3 900 obyvateľov a celkovo bude v tomto okrese zamestnaných v roku 2013 viac ako 31 800 obyvateľov. Rozdiel medzi zamestnanými a pracujúcimi v hospodárstve okresu Lučenec bude tvoriť negatívne saldo na úrovni približne 7 900 obyvateľov. Toto je približný počet obyvateľov, ktorí za prácou dochádzajú mimo okres.

Faktor vyššej zamestnanosti bude mať pozitívny vplyv na mieru nezamestnanosti. Evidovaná miera nezamestnanosti poklesne zo 17,54 % v roku 2006 na 7,24 % v roku 2013. Modelovou prognózou bol vypočítaný pokles na úrovni 10 percentných bodov za obdobie ôsmich rokov, čo sa dá hodnotiť ako optimistický vývoj. Napriek tomu bude v okrese skoro dvojnásobná nezamestnanosť, ako bude priemer Slovenska. Obdobne môžeme ohodnotiť vývoj miery nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl, kde očakávame pokles miery nezamestnanosti z 23,2 na 13,1 %, čo bude predstavovať konečný počet 4 797 nezamestnaných v roku 2013. Predstavuje to druhý najvyšší pokles nezamestnaných v Banskobystrickom kraji. Taktiež môžeme sledovať postupné znižovanie rozdielu medzi okresnou a celoslovenskou mierou nezamestnanosti. Tento rozdiel sa bude postupne znižovať z 9,3 percentného bodu v roku 2006 na 5,5 percentného bodu v roku 2013.

¹¹ Prepočítaná na pracujúceho v národnom hospodárstve.

V rámci Banskobystrického kraja bude v okrese Lučenec dosahovaný štvrtý najvyšší HDP, vyčíslený v bežných cenách na 30,56 mld Sk (1,03 % z HDP Slovenska). Pri porovnaní temp rastu HDP v stálych cenách zaznamená okres Lučenec priemerný rast vo výške 6,34 %, čím sa zaradí medzi najdynamickejšie rastúce okresy Banskobystrického kraja. Pri časovom rozdelení dynamiky bude rásť HDP okresu Lučenec v rokoch 2006 – 2010 na úrovniach okolo 6,4 % ročne s postupným poklesom na 5,9 % ku koncu prognózy v roku 2013.

Produktivita práce okresu Lučenec dosahuje mierne podpriemerné hodnoty (96 %) v produktivite Banskobystrického kraja na úrovni 701 tisíc Sk v roku 2006. V rámci kraja bude v produktivite práce dobiehať priemer k horizontu prognózy, avšak k priemeru Slovenska sa bude produktivita udržiavať na 90 %, čo môžeme hodnotiť vcelku pozitívne.

Literatúra

1. BUČEK, M. – PÁLENÍK, V. – KVETAN, V. – ĎURAŠ, J. – HRIVNÁKOVÁ, J. – TVRDOŇ, J. – SLIMÁK, D. – TVRDOŇOVÁ, J. – ŠIPIKAL, M. – REHÁK, Š. – KELLENBERGEROVÁ, K. – POLEDNA, J. (2003): Regionálne aspekty integrácie do Európskej únie. In: ŠIKULA, M. a kol.: Ekonomické a sociálne súvislosti integrácie Slovenska do Európskej únie. Bratislava: Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV, s. 119 – 156.
2. ĎURAŠ, J. – KVETAN, V. – ONDKO, P. – PÁLENÍK, V. (2004): Konštrukcia modelu ECM – ISWE04q1. In: Zborník zo seminára EKOMSTAT'2004: Štatistické metódy v praxi, Trenčianske Teplice, 23. – 28. 5. 2004, s. 56 – 68.
3. KVETAN, V. – ĎURAŠ, J. – MLÝNEK, M. – RADVANSKÝ, M. (2005b): Prognóza vývoja ekonomiky SR do roku 2013. Výstup 1. etapy prác na projekte EQUAL č 15110100006 – Metodika identifikácie a prognostiky možných smerov vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti a analýzy možných riešení pre zvládnutie týchto trendov s cieľom zefektívnenia aktívnej politiky trhu prác, Bratislava: Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV.
4. KVETAN, V. – MORVAY, K. – MLÝNEK, M. – RADVANSKÝ, M. (2005c): Prognóza vývoja sociálno-ekonomickej situácie vo vybraných okresoch SR do roku 2015 (prípady Bratislava, Lučenec). Výstup 2. etapy prác na projekte EQUAL č 15110100006 – Metodika identifikácie a prognostiky možných smerov vývoja zamestnanosti a nezamestnanosti a analýzy možných riešení pre zvládnutie týchto trendov s cieľom zefektívnenia aktívnej politiky trhu prác, Bratislava: Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV.
5. LUPTÁČIK, M. – ĎURAŠ, J. – HRIVNÁKOVÁ, J. – KVETAN, V. – ONDKO, P. – PÁLENÍK, V. (2005a): Formalizovaný model tranzitívnej ekonomiky. Ekonomický časopis/Journal of Economics, 53, 2005, č. 1, s. 33 – 48.
6. VAŇO, B. (2004): Prognóza vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025. Bratislava: Infostat.

**Príloha 1 – Prognóza vývoja ekonomiky SR
na roky 2006 – 2013**

**Príloha 2 – Prognóza vývoja na roky
2006 – 2013 v členení na NUTS II**

Tabuľka 2.1
Prognóza vývoja obyvateľstva

Obyvateľstvo	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	600246	600732	601095	601462	601772	602064	602285	602427	602481	602481
Západné Slovensko	1863709	1863391	1862279	1861162	1860025	1858784	1857427	1855934	1854322	1852426
Stredné Slovensko	1352458	1352969	1353850	1354806	1355817	1356845	1357859	1358842	1359753	1360528
Východné Slovensko	1565765	1570193	1575318	1580572	1585884	1591165	1596392	1601546	1606658	1611618
SR spolu	5382178	5387285	5392543	5398002	5403498	5408858	5413964	5418748	5423213	5427052

Tabuľka 2.2
Prognóza vývoja ekonomicky aktívneho obyvateľstva, výberové zisťovanie pracovných síl (VZPS)

EAO, VZPS	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bratislava	330,9	330,1	330,6	329,4	328,5	327,4	325,3	323,5	321,1	317,9
Západné Slovensko	916,8	930,8	929,4	930,6	932,4	933,9	932,4	932,8	931,2	927,7
Stredné Slovensko	653,7	657,7	657,8	660,9	664,4	667,8	669,0	670,2	670,1	668,7
Východné Slovensko	722,4	732,8	726,0	731,6	737,7	743,6	747,1	750,3	752,0	752,1
SR spolu	2623,8	2651,4	2643,8	2652,5	2663,0	2672,7	2673,7	2676,9	2674,3	2666,4

Tabuľka 2.3
Prognóza vývoja počtu zamestnaných podľa výberového zisťovania pracovných síl

Zamestnaní, VZPS	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	303,1	313,5	314,6	314,7	314,5	313,2	311,9	310,0	307,1	304,0
Západné Slovensko	798,4	814,0	832,6	843,3	853,6	859,9	866,3	870,7	873,0	874,6
Stredné Slovensko	513,0	529,9	551,3	566,3	576,5	584,3	589,3	594,4	599,9	607,0
Východné Slovensko	556,1	558,9	585,3	605,8	620,6	633,0	641,6	650,6	659,9	667,6
SR spolu	2170,6	2216,3	2283,8	2330,1	2365,3	2390,3	2409,2	2425,6	2439,8	2453,1

T a b u ľ k a 2.4

Prognóza vývoja počtu nezamestnaných podľa výberového zisťovania pracovných síl

Nezamestnaní VZPS	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	27,0	17,1	14,8	13,8	12,9	12,1	11,6	11,1	10,8	10,5
Západné Slovensko	132,4	115,4	98,0	89,2	80,3	72,5	66,4	60,5	54,8	48,8
Stredné Slovensko	144,7	127,9	109,6	98,1	91,2	84,7	80,9	75,7	68,8	59,6
Východné Slovensko	176,7	167,1	146,3	131,8	122,9	114,1	108,7	101,4	92,2	84,0
SR spolu	480,8	427,5	368,7	332,9	307,4	283,4	267,7	248,7	226,6	202,9

T a b u ľ k a 2.5

Prognóza vývoja miery nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl, v %

Nezamestnanosť VZPS	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	8,2	5,2	4,5	4,2	3,9	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3
Západné Slovensko	14,2	12,4	10,5	9,6	8,6	7,8	7,1	6,5	5,9	5,3
Stredné Slovensko	22,0	19,4	16,6	14,8	13,7	12,7	12,1	11,3	10,3	8,9
Východné Slovensko	24,1	23,0	20,0	17,9	16,5	15,3	14,5	13,5	12,3	11,2
SR spolu	18,1	16,2	13,9	12,5	11,5	10,6	10,0	9,3	8,5	7,6

T a b u ľ k a 2.6

Prognóza vývoja počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov, evidovaní

EAO, odhad	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	323333	316731	316134	314923	313614	312125	308572	305201	302584	299892
Západné Slovensko	912049	921974	924670	925555	926204	926278	921096	916484	914199	911632
Stredné Slovensko	644532	629363	633334	636108	638756	641051	638389	636146	635521	634731
Východné Slovensko	738617	719065	725744	731092	736305	741100	739786	738924	739950	740779
SR spolu	2618929	2586276	2599881	2607678	2614879	2620553	2607843	2596755	2592255	2587034

T a b u ľ k a 2.7

Prognóza vývoja počtu zamestnaných, evidovaní

Zamestnaní, odhad	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	310697	306921	306621	306343	305702	304757	301681	298692	296386	294146
Západné Slovensko	801354	830764	847109	858549	867791	875153	876185	876908	879742	882843
Stredné Slovensko	535452	531888	549555	564650	574128	582656	584689	587341	592783	600049
Východné Slovensko	587873	583726	606875	629327	644457	658437	664320	670897	680521	690316
SR spolu	2235375	2253298	2310160	2358869	2392078	2421003	2426874	2433838	2449433	2467354

T a b u ľ k a 2.8

Prognóza vývoja počtu evidovaných nezamestnaných

Nezamestnaní, evidovaní	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	12636	9810	9512	8580	7911	7367	6892	6509	6198	5746
Západné Slovensko	110695	91210	77560	67006	58414	51125	44911	39576	34457	28789
Stredné Slovensko	109080	97475	83779	71459	64628	58395	53700	48805	42738	34682
Východné Slovensko	150744	135339	118869	101765	91847	82663	75466	68028	59429	50463
SR spolu	383155	333834	289721	248810	222801	199551	180968	162917	142822	119680

T a b u ľ k a 2.9

Prognóza vývoja počtu disponibilných nezamestnaných, evidovaní

Disponibilní nezamestnaní, evidovaní	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	10961	8235	8365	7554	6964	6482	6058	5706	5400	4968
Západné Slovensko	98360	79323	68208	58990	51418	44983	39478	34694	30020	24892
Stredné Slovensko	98616	86723	73678	62910	56888	51380	47204	42785	37234	29988
Východné Slovensko	134357	119520	104537	89591	80847	72732	66338	59636	51775	43633
SR spolu	342294	293801	254788	219045	196116	175577	159078	142822	124428	103481

T a b u ľ k a 2.10

Prognóza vývoja miery nezamestnanosti z disponibilných nezamestnaných, evidovaní, v %

Miera nezamestnanosti z disponibilných	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	3,39	2,60	2,65	2,40	2,22	2,08	1,96	1,87	1,78	1,66
Západné Slovensko	10,78	8,60	7,38	6,37	5,55	4,86	4,29	3,79	3,28	2,73
Stredné Slovensko	15,30	13,78	11,63	9,89	8,91	8,01	7,39	6,73	5,86	4,72
Východné Slovensko	18,19	16,62	14,40	12,25	10,98	9,81	8,97	8,07	7,00	5,89
SR spolu	13,07	11,36	9,80	8,40	7,50	6,70	6,10	5,50	4,80	4,00

T a b u ľ k a 2.11

Prognóza vývoja priemernej hrubej mesačnej mzdy v ekonomike SR

Priemerná mzda	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	23929	24716	27282	29636	31798	33917	36302	38950	41875	45035
Západné Slovensko	15417	16055	17774	19331	20682	22072	23631	25388	27311	29383
Stredné Slovensko	14855	15796	17525	19212	20564	21882	23347	24950	26700	28582
Východné Slovensko	15514	15987	17591	19047	20313	21608	23068	24693	26436	28309
SR spolu	16923	18383	19746	21132	22508	23970	25611	27432	29417	31551

T a b u ľ k a 2.12

Prognóza vývoja priemernej hrubej mesačnej mzdy v ekonomike SR v stálych cenách roku 1995

Priemerná mzda, s.c. 95	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	12865	12940	13710	14527	15214	15849	16501	17159	17895	18687
Západné Slovensko	8288	8406	8932	9476	9896	10314	10741	11184	11671	12192
Stredné Slovensko	7986	8270	8806	9417	9839	10225	10612	10991	11410	11860
Východné Slovensko	8341	8370	8840	9337	9719	10097	10486	10878	11297	11746
SR spolu	9098	9624	9922	10359	10769	11201	11641	12085	12571	13092

T a b u ľ k a 2.13

Prognóza vývoja tvorby hrubého domáceho produktu v bežných cenách

HDP, b.c.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	359769	382296	423224	463746	507818	554975	609868	678972	744245	812607
Západné Slovensko	414382	451847	497752	540976	586186	635227	692357	765462	833399	903992
Stredné Slovensko	267422	297390	330893	363598	395835	429763	469016	518642	564580	612605
Východné Slovensko	283928	308267	338631	367880	399161	432935	472859	524123	572477	623397
SR spolu	1325500	1439800	1590500	1736200	1889000	2052900	2244100	2487200	2714700	2952600

T a b u ľ k a 2.14

Prognóza vývoja tvorby hrubého domáceho produktu v stálych cenách roku 1995

HDP, s.c. 1995	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	224329	232675	248320	265875	283722	302210	322531	343226	364707	386488
Západné Slovensko	258383	275006	292048	310153	327507	345911	366156	386947	408395	429952
Stredné Slovensko	166748	181000	194146	208458	221156	234026	248041	262178	276664	291364
Východné Slovensko	177040	187619	198686	210913	223014	235753	250073	264949	280534	296497
SR spolu	826500	876300	933200	995400	1055400	1117900	1186800	1257300	1330300	1404300

T a b u ľ k a 2.15

Prognóza vývoja tempa rastu HDP, s.c., v %

HDP s.c. / rasty	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	9,81	3,72	6,72	7,07	6,71	6,52	6,72	6,42	6,26	5,97
Západné Slovensko	5,45	6,43	6,20	6,20	5,60	5,62	5,85	5,68	5,54	5,28
Stredné Slovensko	2,51	8,55	7,26	7,37	6,09	5,82	5,99	5,70	5,53	5,31
Východné Slovensko	3,27	5,98	5,90	6,15	5,74	5,71	6,07	5,95	5,88	5,69
SR spolu	5,50	6,03	6,49	6,67	6,03	5,92	6,16	5,94	5,81	5,56

T a b u ľ k a 2.16

Prognóza vývoja produktivity práce na zamestnanca v hospodárstve SR, b.c.

Produktivita práce, b.c.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	971604	1053920	1168338	1281808	1408398	1546529	1708599	1913730	2112650	2324821
Západné Slovensko	609037	654296	717314	776886	839167	908943	990359	1094969	1192554	1294419
Stredné Slovensko	588502	632683	694381	757541	818675	884219	960267	1056333	1144568	1236186
Východné Slovensko	569570	609501	664295	716532	771818	833595	905958	998248	1082027	1168960
SR spolu	661566	709563	778723	846300	917091	995051	1085993	1201610	1309260	1421731

T a b u ľ k a 2.17

Prognóza rastov produktivity práce v stálych cenách, v %

Produktivita práce s.c. / rasty	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	5,78	5,88	6,87	7,20	7,08	7,02	7,30	7,06	7,02	6,80
Západné Slovensko	4,67	4,86	5,69	5,83	5,26	5,57	5,82	5,68	5,58	5,35
Stredné Slovensko	4,66	4,94	5,80	6,60	5,32	5,27	5,47	5,15	5,04	4,83
Východné Slovensko	4,34	4,45	5,07	5,40	4,97	5,27	5,55	5,32	5,07	4,85
SR spolu	5,29	4,69	5,80	6,19	5,60	5,75	5,99	5,76	5,62	5,39

T a b u ľ k a 2.18

Prognóza rastov miezd v stálych cenách, v %

Mzdy, s.c. / rasty	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bratislava	2,14	0,59	5,94	5,96	4,73	4,17	4,11	3,99	4,29	4,42
Západné Slovensko	2,29	1,42	6,26	6,09	4,43	4,23	4,15	4,12	4,36	4,46
Stredné Slovensko	1,69	3,55	6,49	6,94	4,48	3,92	3,79	3,57	3,81	3,94
Východné Slovensko	2,47	0,35	5,61	5,62	4,10	3,89	3,85	3,74	3,85	3,98
SR spolu	2,64	5,78	3,10	4,40	3,96	4,01	3,93	3,81	4,03	4,14

**Príloha 3 – Prognóza vývoja v Bratislavskom
a Banskobystrickom kraji**

Tabuľka 3.1
Prognóza vývoja obyvateľstva

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>601132</i>	<i>600732</i>	<i>601095</i>	<i>601462</i>	<i>601772</i>	<i>602064</i>	<i>602285</i>	<i>602427</i>	<i>602481</i>	<i>602481</i>
Bratislava	425155	425803	425132	425164	423730	422983	422158	421269	420307	419289
Malacky	65840	65930	66298	66784	67051	67426	67805	68172	68539	68904
Pezinok	55390	55625	55968	55405	56650	56994	57337	57679	58018	58354
Senec	54747	53374	53698	54108	54341	54661	54986	55306	55617	55933
<i>Banskobystrický</i>	<i>658368</i>	<i>658240</i>	<i>657905</i>	<i>657597</i>	<i>657311</i>	<i>657044</i>	<i>656761</i>	<i>656474</i>	<i>656128</i>	<i>655710</i>
Banská Bystrica	111419	111932	111983	112023	112062	112096	112124	112145	112143	112139
Banská Štiavnica	17046	16923	16895	16869	16842	16821	16809	16792	16772	16749
Brezno	65080	64814	64610	64421	64233	64048	63869	63684	63489	63302
Detva	33173	33110	33048	32986	32924	32864	32796	32739	32676	32615
Krupina	22674	22663	22637	22602	22576	22560	22535	22515	22495	22470
Lučenec	73287	72399	72342	72295	72248	72207	72172	72138	72090	72050
Poltár	22893	23681	23722	23764	23812	23860	23909	23963	24009	24056
Revúca	40699	41091	41167	41235	41310	41387	41445	41514	41566	41613
Rimavská Sobota	82773	82787	82792	82805	82811	82813	82810	82789	82757	82727
Veľký Krtíš	46462	46009	45904	45804	45707	45620	45537	45459	45427	45306
Zvolen	67678	68003	68131	68263	68393	68520	68644	68761	68878	68995
Žarnovica	27381	27360	27315	27276	27240	27204	27175	27140	27105	27072
Žiar nad Hronom	47803	47466	47359	47256	47154	47043	46936	46834	46721	46615

Tabuľka 3.2

Prognóza vývoja ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa výberového zisťovania pracovných síl

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>330100</i>	<i>330600</i>	<i>329441</i>	<i>328493</i>	<i>327414</i>	<i>325285</i>	<i>323544</i>	<i>321075</i>	<i>317947</i>	<i>314533</i>
Bratislava	238920	239967	238651	237859	236229	234214	232469	230205	227467	224525
Malacky	33599	35181	35231	35360	35368	35315	35309	35220	35060	34869
Pezinok	29949	28646	28703	28311	28838	28809	28815	28758	28642	28499
Senec	27632	26806	26857	26963	26978	26946	26950	26892	26777	26640
<i>Banskobystrický</i>	<i>326000</i>	<i>326400</i>	<i>327516</i>	<i>328848</i>	<i>330088</i>	<i>330276</i>	<i>330688</i>	<i>330410</i>	<i>329471</i>	<i>328223</i>
Banská Bystrica	55080	52845	53078	53339	53584	53654	53758	53748	53624	53454
Banská Štiavnica	7766	7778	7796	7820	7840	7838	7846	7835	7807	7772
Brezno	32020	35265	35294	35351	35397	35331	35292	35176	34988	34776
Detva	16305	17730	17767	17815	17856	17841	17835	17797	17722	17634
Krupina	10701	12377	12412	12449	12488	12491	12499	12483	12443	12391
Lučenec	36881	36423	36538	36681	36812	36828	36873	36842	36733	36598
Poltár	11815	11531	11596	11670	11743	11778	11823	11845	11840	11826
Revúca	21948	20535	20654	20782	20908	20968	21033	21060	21039	20996
Rimavská Sobota	43188	40158	40319	40509	40684	40726	40793	40767	40658	40516
Veľký Krtíš	22934	22242	22279	22332	22379	22359	22356	22309	22243	22114
Zvolen	31275	33946	34144	34366	34577	34676	34798	34844	34824	34774
Žarnovica	13104	13495	13526	13568	13608	13603	13612	13589	13540	13482
Žiar nad Hronom	22984	22077	22114	22166	22212	22182	22169	22113	22009	21890

Tabuľka 3.3

Prognóza vývoja počtu zamestnaných podľa výberového zisťovania pracovných síl

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>303100</i>	<i>313500</i>	<i>314626</i>	<i>314699</i>	<i>314532</i>	<i>313153</i>	<i>311932</i>	<i>309956</i>	<i>307133</i>	<i>303999</i>
Bratislava	222971	229890	229940	229755	228693	227135	225712	223750	221206	218442
Malacky	28520	31954	32434	32750	32934	33022	33113	33116	33014	32875
Pezinok	26614	26528	26857	26579	27215	27271	27334	27331	27246	27130
Senec	24995	25129	25394	25615	25690	25725	25774	25759	25667	25552
<i>Banskobystrický</i>	<i>239200</i>	<i>248800</i>	<i>261193</i>	<i>269427</i>	<i>274389</i>	<i>278139</i>	<i>280470</i>	<i>282997</i>	<i>286030</i>	<i>290496</i>
Banská Bystrica	49130	47534	48540	49275	49776	50091	50328	50511	50659	50880
Banská Štiavnica	5822	6039	6309	6487	6590	6668	6719	6770	6832	6925
Brezno	24489	28563	29574	30233	30607	30853	30982	31111	31268	31548
Detva	12269	14140	14708	15082	15302	15457	15545	15641	15753	15928
Krupina	7745	9741	10162	10437	10605	10732	10808	10890	10986	11127
Lučenec	25736	26479	28049	29085	29700	30176	30473	30804	31206	31801
Poltár	7857	8015	8594	8981	9224	9422	9554	9704	9880	10124
Revúca	13335	12724	13965	14778	15269	15679	15928	16229	16604	17136
Rimavská Sobota	25708	24489	26901	28466	29373	30119	30563	31092	31782	32796
Veľký Krtíš	14185	14432	15603	16348	16769	17108	17299	17535	17870	18317
Zvolen	26229	29461	30319	30946	31378	31687	31924	32136	32343	32625
Žarnovica	9055	9870	10421	10781	10990	11149	11243	11349	11484	11693
Žiar nad Hronom	17641	17311	18048	18528	18806	18998	19105	19224	19365	19596

Tabuľka 3.4

Prognóza vývoja počtu nezamestnaných podľa výberového zisťovania pracovných síl

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>27000</i>	<i>17100</i>	<i>14815</i>	<i>13794</i>	<i>12882</i>	<i>12132</i>	<i>11611</i>	<i>11120</i>	<i>10814</i>	<i>10534</i>
Bratislava	15949	10078	8710	8104	7536	7079	6758	6455	6261	6084
Malacky	5078	3227	2796	2610	2434	2293	2196	2104	2047	1993
Pezinok	3335	2118	1846	1732	1624	1538	1481	1427	1396	1369
Senec	2638	1677	1463	1349	1288	1221	1176	1134	1110	1088
<i>Banskobystrický</i>	<i>86800</i>	<i>77600</i>	<i>66323</i>	<i>59422</i>	<i>55700</i>	<i>52136</i>	<i>50217</i>	<i>47413</i>	<i>43440</i>	<i>37727</i>
Banská Bystrica	5950	5310	4537	4064	3808	3563	3430	3237	2965	2574
Banská Štiavnica	1943	1739	1487	1333	1250	1170	1128	1065	976	847
Brezno	7531	6703	5720	5118	4790	4478	4310	4065	3720	3228
Detva	4035	3589	3059	2733	2554	2384	2290	2156	1969	1706
Krupina	2956	2636	2249	2012	1882	1759	1691	1593	1457	1264
Lučenec	11145	9943	8490	7596	7112	6652	6401	6038	5528	4797
Poltár	3958	3515	3003	2689	2519	2356	2269	2141	1961	1702
Revúca	8613	7811	6688	6004	5640	5289	5105	4831	4435	3861
Rimavská Sobota	17480	15668	13418	12044	11311	10606	10231	9675	8877	7720
Veľký Krtíš	8749	7810	6676	5984	5610	5251	5057	4774	4373	3797
Zvolen	5046	4485	3825	3420	3199	2989	2874	2709	2480	2149
Žarnovica	4050	3625	3104	2787	2618	2455	2369	2240	2056	1789
Žiar nad Hronom	5343	4765	4067	3639	3407	3184	3064	2889	2644	2294

Tabuľka 3.5

Prognóza vývoja miery nezamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl, v %

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	8,2	5,2	4,5	4,2	3,9	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3
Bratislava	6,7	4,2	3,6	3,4	3,2	3,0	2,9	2,8	2,8	2,7
Malacky	15,1	9,2	7,9	7,4	6,9	6,5	6,2	6,0	5,8	5,7
Pezinok	11,1	7,4	6,4	6,1	5,6	5,3	5,1	5,0	4,9	4,8
Senec	9,5	6,3	5,4	5,0	4,8	4,5	4,4	4,2	4,1	4,1
<i>Banskobystrický</i>	26,6	23,8	20,3	18,1	16,9	15,8	15,2	14,3	13,2	11,5
Banská Bystrica	10,8	10,0	8,5	7,6	7,1	6,6	6,4	6,0	5,5	4,8
Banská Štiavnica	25,0	22,4	19,1	17,0	15,9	14,9	14,4	13,6	12,5	10,9
Brezno	23,5	19,0	16,2	14,5	13,5	12,7	12,2	11,6	10,6	9,3
Detva	24,7	20,2	17,2	15,3	14,3	13,4	12,8	12,1	11,1	9,7
Krupina	27,6	21,3	18,1	16,2	15,1	14,1	13,5	12,8	11,7	10,2
Lučenec	30,2	27,3	23,2	20,7	19,3	18,1	17,4	16,4	15,0	13,1
Poltár	33,5	30,5	25,9	23,0	21,5	20,0	19,2	18,1	16,6	14,4
Revúca	39,2	38,0	32,4	28,9	27,0	25,2	24,3	22,9	21,1	18,4
Rimavská Sobota	40,5	39,0	33,3	29,7	27,8	26,0	25,1	23,7	21,8	19,1
Veľký Krtíš	38,2	35,1	30,0	26,8	25,1	23,5	22,6	21,4	19,7	17,2
Zvolen	16,1	13,2	11,2	10,0	9,3	8,6	8,3	7,8	7,1	6,2
Žarnovica	30,9	26,9	23,0	20,5	19,2	18,0	17,4	16,5	15,2	13,3
Žiar nad Hronom	23,2	21,6	18,4	16,4	15,3	14,4	13,8	13,1	12,0	10,5

Tabuľka 3.6
Prognóza vývoja priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>23929</i>	<i>24716</i>	<i>27282</i>	<i>29636</i>	<i>31798</i>	<i>33917</i>	<i>36302</i>	<i>38950</i>	<i>41875</i>	<i>45035</i>
Bratislava	24571	24673	27268	29636	31826	33971	36386	39069	42034	45240
Malacky	18656	20842	23016	24977	26828	28616	30631	32868	35336	38003
Pezinok	15310	16738	18470	20018	21473	22868	24441	26188	28120	30215
Senec	15405	17865	19604	21132	22543	23881	25382	27044	28869	30827
<i>Banskobystrický</i>	<i>14644</i>	<i>15474</i>	<i>17001</i>	<i>18518</i>	<i>19852</i>	<i>21142</i>	<i>22590</i>	<i>24183</i>	<i>25927</i>	<i>27790</i>
Banská Bystrica	16689	16334	17955	19567	20986	22359	23897	25590	27439	29419
Banská Štiavnica	12403	16820	18492	20148	21607	23023	24613	26364	28285	30338
Brezno	14820	16761	18410	20042	21477	22867	24430	26152	28042	30060
Detva	12656	14005	15415	16813	18052	19251	20586	22063	23688	25426
Krupina	12717	13685	15085	16476	17714	18921	20275	21772	23417	25175
Lučenec	13415	13638	15014	16382	17594	18773	20102	21561	23164	24876
Poltár	12738	12988	14289	15585	16726	17827	19071	20437	21934	23537
Revúca	13436	14986	16480	17959	19264	20530	21948	23511	25227	27056
Rimavská Sobota	12932	13601	14920	16219	17352	18444	19668	21011	22487	24057
Veľký Krtíš	12700	12082	13252	14408	15417	16390	17490	18695	20021	21437
Zvolen	15189	15165	16663	18144	19448	20713	22135	23706	25429	27268
Žarnovica	14300	14481	15948	17407	18699	19954	21361	22911	24584	26422
Žiar nad Hronom	16264	17344	19023	20677	22123	23520	25087	26815	28704	30716

Tabuľka 3.7

Prognóza vývoja tvorby hrubého domáceho produktu v bežných cenách

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>359769</i>	<i>382296</i>	<i>423224</i>	<i>463746</i>	<i>507818</i>	<i>554975</i>	<i>609868</i>	<i>678972</i>	<i>744245</i>	<i>812607</i>
Bratislava	319995	334591	369076	404353	442008	482615	529844	589322	645360	703917
Malacky	17204	20774	23830	26264	28923	31777	35115	39301	43306	47553
Pezinok	11943	14491	16268	17628	19821	21827	24172	27122	29960	32975
Senec	10626	12440	14051	15500	17065	18757	20737	23228	25619	28162
<i>Banskobystrický</i>	<i>133533</i>	<i>150949</i>	<i>165861</i>	<i>180596</i>	<i>196459</i>	<i>213188</i>	<i>232821</i>	<i>257743</i>	<i>280852</i>	<i>305007</i>
Banská Bystrica	37274	39603	43359	47180	51257	55508	60475	66742	72424	78280
Banská Štiavnica	3588	3734	4098	4457	4842	5250	5732	6342	6905	7494
Brezno	10801	17314	18953	20574	22313	24137	26275	28992	31482	34071
Detva	4653	6165	6758	7342	7970	8631	9403	10390	11299	12244
Krupina	3362	4723	5192	5654	6154	6684	7298	8083	8813	9575
Lučenec	12986	14605	16129	17618	19233	20953	22978	25557	27992	30561
Poltár	2905	3052	3383	3704	4055	4432	4877	5442	5981	6552
Revúca	6110	6014	6683	7317	8012	8759	9638	10765	11850	13009
Rimavská Sobota	10230	10940	12127	13240	14458	15770	17319	19300	21213	23256
Veľký Krtíš	5749	6186	6809	7392	8025	8704	9505	10533	11526	12544
Zvolen	18989	20978	22996	25036	27216	29497	32178	35554	38653	41871
Žarnovica	4644	5125	5630	6119	6649	7211	7875	8722	9515	10349
Žiar nad Hronom	12241	12509	13745	14964	16275	17653	19267	21322	23198	25201

Tabuľka 3.8

Prognóza vývoja produktivity práce na pracujúceho v hospodárstve SR

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	<i>971604</i>	<i>1053920</i>	<i>1168338</i>	<i>1281808</i>	<i>1408398</i>	<i>1546529</i>	<i>1708599</i>	<i>1913730</i>	<i>2112650</i>	<i>2324821</i>
Bratislava	1023685	1101538	1222675	1342123	1475716	1621460	1792533	2009046	2219327	2443861
Malacky	735591	847824	938884	1026670	1126695	1234404	1360633	1520304	1674230	1837709
Pezinok	666971	799361	886962	972008	1069118	1173928	1296968	1452717	1603646	1764667
Senec	648059	760510	843220	922969	1013840	1111545	1226225	1371556	1512251	1662659
<i>Banskobystrický</i>	<i>629262</i>	<i>670760</i>	<i>729767</i>	<i>791574</i>	<i>856800</i>	<i>926228</i>	<i>1007261</i>	<i>1109873</i>	<i>1204693</i>	<i>1302701</i>
Banská Bystrica	716721	758012	824594	894287	967850	1046172	1137549	1253314	1360276	1470692
Banská Štiavnica	544431	534545	581754	631251	683487	739066	803856	885902	961650	1039985
Brezno	604560	815456	887615	962940	1042548	1127455	1226548	1352142	1468539	1588800
Detva	541038	611310	664785	720619	779599	842507	915953	1009129	1095460	1184473
Krupina	544412	602216	656234	712662	772451	836040	909765	1003479	1090625	1180773
Lučenec	596983	642657	701321	762666	827711	897273	978392	1081155	1177133	1276389
Poltár	548253	558488	608713	661272	716944	776421	846003	933808	1015567	1100043
Revúca	583066	595650	648787	704580	763357	825765	898929	991407	1077141	1165863
Rimavská Sobota	545247	607780	661740	718020	777551	841004	914964	1008683	1095662	1185297
Veľký Krtíš	528709	556638	604577	654456	706874	762646	827675	910042	986052	1064095
Zvolen	654231	624912	678669	734746	793749	856501	930121	1023270	1109422	1198224
Žarnovica	606860	607439	660823	716472	775320	838109	911429	1004574	1090898	1179926
Žiar nad Hronom	714905	725488	791046	859619	932207	1009591	1099802	1213945	1318659	1429461

Tabuľka 3.9
Prognóza vývoja salda pracujúcich (dochádzajúci za prácou)

<i>Populácia</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Bratislavský</i>	90506	75711	80869	84716	86660	88564	89392	90289	91264	92177
Bratislava	106777	93273	96219	98993	100369	101597	101988	102397	102799	103107
Malacky	-2938	-4752	-3625	-3252	-3010	-2759	-2593	-2409	-2190	-1955
Pezinok	-6660	-6160	-5678	-5266	-5159	-4945	-4807	-4653	-4472	-4282
Senec	-6674	-6650	-6047	-5759	-5540	-5329	-5195	-5046	-4873	-4694
<i>Banskobystrický</i>	-8589	-2747	-6310	-9067	-9651	-9899	-9421	-9268	-9951	-11792
Banská Bystrica	6657	8726	9171	9372	9613	9824	9995	10149	10189	10153
Banská Štiavnica	1217	1456	1402	1349	1345	1348	1368	1381	1375	1343
Brezno	-4738	-4918	-5096	-5252	-5251	-5221	-5151	-5107	-5135	-5263
Detva	-2726	-2861	-2988	-3090	-3102	-3097	-3067	-3052	-3073	-3147
Krupina	-973	-1076	-1176	-1256	-1268	-1269	-1248	-1238	-1255	-1311
Lučenec	-2003	-1518	-2087	-2507	-2627	-2694	-2651	-2648	-2740	-2978
Poltár	-1954	-1873	-2128	-2306	-2376	-2424	-2430	-2453	-2507	-2615
Revúca	-1829	-1552	-2188	-2626	-2801	-2926	-2940	-2991	-3109	-3348
Rimavská Sobota	-4968	-4422	-5732	-6623	-6985	-7245	-7285	-7399	-7648	-8144
Veľký Krtíš	-2221	-2100	-2692	-3099	-3250	-3353	-3353	-3389	-3497	-3718
Zvolen	4814	6597	6769	6828	6963	7089	7213	7322	7354	7325
Žarnovica	-705	-600	-801	-952	-995	-1019	-1003	-1003	-1037	-1128
Žiar nad Hronom	840	1393	1236	1095	1082	1087	1132	1159	1134	1040